



Bruksela, dnia 17.3.2023 r.
C(2023) 1598 final

KOMUNIKAT KOMISJI

Wytyczne dotyczące pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury

KOMUNIKAT KOMISJI

Wytyczne dotyczące pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury

SPIS TREŚCI

CZEŚĆ I PRZEPISY WSPÓLNE.....	3
Rozdział 1.....	3
1. Wprowadzenie.....	3
Rozdział 2.....	4
2. Zakres, obowiązek powiadamiania i definicje	4
2.1. Zakres stosowania niniejszych wytycznych oraz wpływ EFMRA.....	4
2.1.1. Zakres.....	4
2.1.2. Pomoc na inne środki	6
2.1.3. Skutek rozporządzenia (UE) 2021/1139	7
2.2. Horyzontalne i inne instrumenty pomocy mające zastosowanie do sektora rybołówstwa i akwakultury	8
2.3. Pomoc na kategorie środków objętych rozporządzeniami w sprawie wyłączeń grupowych	9
2.4. Obowiązek powiadamiania	10
2.5. Definicje	11
Rozdział 3.....	14
3. OCENA ZGODNOŚCI NA PODSTAWIE ART. 107 UST. 3 LIT. C) TFUE	14
3.1. Pierwsza przesłanka: pomoc ułatwia rozwój działalności gospodarczej.....	16
3.1.1. Działalność gospodarcza objęta pomocą.....	16
3.1.2. Efekt zachęty	16
3.1.3. Brak naruszenia odpowiednich przepisów prawa Unii	19
3.2. Druga przesłanka: pomoc nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.....	20
3.2.1. Potrzeba interwencji państwa	20
3.2.2. Odpowiedniość pomocy	21
3.2.3. Proporcjonalność pomocy	22
3.2.4. Przejrzystość	25
3.2.5. Unikanie nadmiernego negatywnego wpływu na konkurencję i wymianę handlową	26
3.2.6. Wyważenie pozytywnych skutków pomocy ze skutkami negatywnymi (test bilansujący)	29
CZEŚĆ II KATEGORIE POMOCY	33

Rozdział 1	33
1. POMOC NA ZARZĄDZANIE RYZYKIEM I ZARZĄDZANIE W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH.....	33
1.1. Pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi	33
1.2. Pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi porównywalnymi do klęsk żywiołowych.....	35
1.3. Pomoc na pokrycie kosztów zapobiegania chorobom zwierząt w akwakulturze, kontroli i zwalczania tych chorób oraz zapobiegania zarażeniu inwazyjnymi gatunkami obcymi, kontroli i zwalczania takiego zarażenia, oraz pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych przez te choroby zwierząt i zarażenia	38
1.4. Pomoc mająca na celu naprawienie szkód wyrządzonych przez zwierzęta chronione.....	41
1.5. Pomoc na inwestycje mające na celu zapobieganie szkodom spowodowanym zdarzeniami powodującymi ryzyko oraz ograniczanie takich szkód	42
Rozdział 2	43
2. POMOC W REGIONACH NAJBARDZIEJ ODDALONYCH	43
2.1. Pomoc operacyjna w regionach najbardziej oddalonych.....	44
2.2. Pomoc na odnowienie floty rybackiej w regionach najbardziej oddalonych	45
2.3. Pomoc na inwestycje w sprzęt przyczyniający się do zwiększenia bezpieczeństwa, w tym sprzęt umożliwiający statkom rybackim rozszerzenie ich obszarów połowowych, w przypadku łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego w regionach najbardziej oddalonych	46
Rozdział 3	47
3. POMOC NA ŚRODKI DOTYCZĄCE FLOTY I ZAPRZESTANIE DZIAŁALNOŚCI POŁOWEJ.....	47
3.1. Pierwsze nabycie statku rybackiego	47
3.2. Wymiana lub modernizacja silnika głównego lub dodatkowego	48
3.3. Zwiększenie pojemności brutto statku rybackiego w celu poprawy bezpieczeństwa, warunków pracy lub efektywności energetycznej	50
3.4. Pomoc na trwale zaprzestanie działalności połowowej.....	52
3.5. Pomoc na tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej	55
3.6. Wsparcie płynnościowe dla rybaków	58
CZĘŚĆ III KWESTIE PROCEDURALNE	60
1. Maksymalny czas trwania programów pomocy i ocena	60
2. Klauzula przeglądowa w odniesieniu do środków dotyczących szczegółowych zobowiązań	61
3. Stosowanie wytycznych.....	62
4. Propozycje dotyczące stosownych środków	62
5. Sprawozdawczość i monitorowanie.....	63
6. Przegląd wytycznych	63

CZĘŚĆ I

PRZEPISY WSPÓLNE

Rozdział 1

1. WPROWADZENIE

- 1) Artykuł 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”) stanowi, że: „(z) zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.” Chociaż w TFUE ustanowiono zasadę, że pomoc państwa jest zakazana, w niektórych przypadkach taka pomoc może być zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 2 i art. 107 ust. 3 TFUE.
- 2) Zgodnie z art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE pomoc państwa mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi, w tym w sektorze rybołówstwa i akwakultury, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym. Po drugie, na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE Komisja może uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc przeznaczoną na ułatwianie rozwoju gospodarczego sektora rybołówstwa i akwakultury, o ile taka pomoc nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Po trzecie, pomoc przeznaczona na sprzyjanie rozwojowi gospodarczemu regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski lub regionów, w których istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia, jak również regionów, o których mowa w art. 349 TFUE, z uwzględnieniem ich sytuacji strukturalnej, gospodarczej i społecznej, może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE.
- 3) W niniejszych wytycznych Komisja ustala kryteria określania obszarów, które spełniają warunki określone w art. 107 ust. 3 TFUE i tym samym mogą być uznane za zgodne z rynkiem wewnętrznym. Jeśli chodzi o pomoc przyznaną zgodnie z art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE, w niniejszych wytycznych określono warunki, na jakich środek stanowiący pomoc mającą na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi jest zgodny z rynkiem wewnętrznym.
- 4) Operatorzy we wszystkich państwach członkowskich mają dostęp do wspólnych i ograniczonych żywych zasobów morza. Wspólna polityka rybołówstwa („WPRyb”) pozwala zagwarantować, aby tymi żywymi zasobami morza oraz rybołówstwem i flotami eksploatującymi te zasoby zarządzano w taki sposób, by zasoby te pozostały na zrównoważonym poziomie. Pomoc państwa mająca na celu ułatwienie rozwoju gospodarczego sektora rybołówstwa i akwakultury jest wpisana w szerszą wspólną politykę rybołówstwa ustanowioną rozporządzeniem Parlamentu

Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013¹. W ramach tej polityki Unia zapewnia wsparcie finansowe dla sektora rybołówstwa i akwakultury poprzez rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1139 („rozporządzenie (UE) 2021/1139”)², na mocy którego ustanowiono Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury („EFMRA”). Rozporządzenie to umożliwia przyznanie wsparcia na interwencje, które przyczyniają się do osiągnięcia celów WPRyb określonych w art. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 oraz zawiera wykaz operacji niekwalifikowalnych i rygorystyczne warunki w celu zapewnienia, aby inwestycje i rekompensaty dla danej floty były zgodne z tymi celami.

- 5) Społeczne i gospodarcze skutki pomocy państwa są takie same, niezależnie od tego, czy jest ona (choćby częściowo) finansowana z budżetu Unii czy przez państwo członkowskie. W związku z tym Komisja uważa, że niezbędna jest konsekwencja i spójność w zakresie jej polityki kontroli pomocy państwa oraz wsparcia przyznawanego w ramach WPRyb za pośrednictwem EFMRA. Stosując i interpretując niniejsze wytyczne, Komisja bierze pod uwagę przepisy WPRyb oraz przepisy regulujące EFMRA.
- 6) W 2019 r. Komisja rozpoczęła ocenę Wytycznych do analizy pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury³, w trakcie której wykazała, że ogólnie rzecz biorąc ramy pomocy państwa dla sektora rybołówstwa i akwakultury są skuteczne, zminimalizowały zakłócenie konkurencji i wpływ na wymianę handlową, zwiększyły przejrzystość, spójność i pewność prawa oraz przyczyniły się do osiągnięcia celów WPRyb. Konieczne są jednak pewne ukierunkowane zmiany mające wspomóc rozwój działalności gospodarczej w sektorze rybołówstwa i akwakultury w celu zapewnienia spójnego podejścia między zasadami pomocy państwa dla tego sektora a EFMRA. W tym kontekście w ramach testu bilansującego Komisja uwzględnia horyzontalne zasady pomocy państwa oraz polityki wynikające z Europejskiego Zielonego Ładu⁴, w tym zrównoważoną niebieską gospodarkę (część I, sekcja 3.2.6 niniejszych wytycznych).

Rozdział 2

2. ZAKRES, OBOWIĄZEK POWIADAMIANIA I DEFINICJE

2.1. Zakres stosowania niniejszych wytycznych oraz wpływ EFMRA

2.1.1. Zakres

- 7) Niniejsze wytyczne określają zasady, które Komisja będzie stosować przy ocenie, czy pomoc w sektorze rybołówstwa i akwakultury może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 2 lub 3 TFUE.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1954/2003 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 i (WE) nr 639/2004 oraz decyzję Rady 2004/585/WE (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 22).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1139 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2017/1004 (Dz.U. L 247 z 13.7.2021, s. 1).

³ Dz.U. C 217 z 2.7.2015, s. 1.

⁴ Komunikat Komisji (COM(2019) 640 final) z dnia 11 grudnia 2019 r. „Europejski Zielony Ład”.

- 8) Niniejsze wytyczne mają zastosowanie do wszelkiego rodzaju pomocy przyznawanej w sektorze rybołówstwa i akwakultury. Obejmuje to elementy pomocy regionalnej, które odnoszą się do sektora rybołówstwa i akwakultury. Mają one również zastosowanie do wszelkich pozostałych rodzajów pomocy udzielanej w sektorze rybołówstwa i akwakultury w ramach funduszy unijnych. W przypadku gdy pomoc wchodzi w zakres horyzontalnych lub innych instrumentów pomocy, do takiej pomocy mają zastosowanie warunki określone w części I sekcja 2.2 niniejszych wytycznych.
- 9) Niniejsze wytyczne mają zastosowanie do wszystkich przedsiębiorstw. Duże przedsiębiorstwa są zwykle mniej narażone na niedoskonałości rynku niż mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP⁵). Ponadto w sektorze rybołówstwa i akwakultury duże przedsiębiorstwa częściej są liczącymi się uczestnikami danego rynku, a w konsekwencji pomoc przyznana w poszczególnych przypadkach dużym przedsiębiorstwom może szczególnie zakłócać konkurencję i handel na rynku wewnętrznym. Ponieważ pomoc przyznana dużym przedsiębiorstwom w sektorze rybołówstwa i akwakultury może potencjalnie powodować zakłócenia konkurencji, zasady pomocy państwa dotyczące dużych przedsiębiorstw określone w niniejszych wytycznych są zharmonizowane z ogólnymi zasadami pomocy państwa i podlegają ocenie zgodności na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, którą omówiono bardziej szczegółowo w części I rozdział 3 niniejszych wytycznych.
- 10) Przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji są wyłączone z zakresu niniejszych wytycznych, chyba że zastosowanie ma wyjątek określony w niniejszym punkcie. Komisja uważa, że ze względu na fakt, że samo ich dalsze istnienie jest zagrożone, przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji nie można uznawać za podmioty odpowiednie do realizacji innych celów polityki publicznej aż do czasu zagwarantowania ich rentowności. Dlatego też, jeżeli uznano, że przedsiębiorstwo będące beneficjentem pomocy znajduje się w trudnej sytuacji w rozumieniu pkt (31) lit. bb) wytycznych, pomoc będzie oceniana zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji⁶. Poniżej przedstawiono wyjątki od tej zasady ogólnej:
- a) pomoc na wyrównanie strat lub szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi i innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi, o której mowa w części II rozdział 1 sekcja 1.1 niniejszych wytycznych, pod warunkiem że pomoc ta jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE;
 - b) pomoc na wyrównanie strat lub szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi porównywalnymi do klęsk żywiołowych, chorobami zwierząt i zarażeniami inwazyjnym gatunkiem obcym oraz wyrządzonych przez zwierzęta chronione, o której to pomocy mowa w części II rozdział 1 sekcja 1.2 1.3 lub 1.4 niniejszych wytycznych, jeżeli trudności finansowe przedsiębiorstwa prowadzącego działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury zostały spowodowane przez te zdarzenia, pod warunkiem że

⁵ Zob. definicja w pkt (31) lit. r) niniejszych wytycznych.

⁶ Komunikat Komisji – Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (Dz.U. C 249 z 31.7.2014, s. 1).

pomoc ta jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE;

- c) pomoc na rzecz zapobiegania chorobom zwierząt w akwakulturze, ich kontroli i zwalczania, o której to pomocy mowa w części II rozdział 1 sekcja 1.3 pkt (188) lit. a)–c) i e)–h) niniejszych wytycznych, jeżeli sytuacja ekonomiczna przedsiębiorstwa nie powinna być brana pod uwagę ze względu na sytuację nadzwyczajną i konieczność ochrony zdrowia publicznego, pod warunkiem że pomoc ta jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE; oraz
 - d) pomoc związana z działaniami informacyjnymi oraz z działaniami promocyjnymi o charakterze ogólnym, pod warunkiem że wchodzi one w zakres stosowania części I rozdział 2 sekcja 2.3 niniejszych wytycznych.
- 11) Oceniając pomoc przyznaną przedsiębiorstwu, na którym ciąży obowiązek zwrotu pomocy wynikający z wcześniejszej decyzji Komisji uznającej pomoc za niezgodną z prawem i z rynkiem wewnętrznym, Komisja uwzględni kwotę pomocy nadal pozostającą do zwrotu⁷. Przepisu tego nie stosuje się do pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi i innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi w rozumieniu art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE (część II, rozdział 1, sekcja 1.1 niniejszych wytycznych) ani do pomocy na pokrycie kosztów zapobiegania chorobom zwierząt w akwakulturze, ich kontroli i zwalczania, o której mowa w części II rozdział 1 sekcja 1.3 pkt (188) lit. a)–c) i e)–h) niniejszych wytycznych.
- 12) W odniesieniu do pomocy przyznawanej w Irlandii Północnej, w przypadku gdy środek wymaga spełnienia warunków określonych w rozporządzeniu (UE) nr 1380/2013 lub rozporządzeniu (UE) 2021/1139, w zgłoszeniu przedkładanym Komisji na podstawie art. 108 ust. 3 TFUE należy przedstawić równoważne informacje.

2.1.2. *Pomoc na inne środki*

- 13) W przypadku gdy pomoc nie odpowiada jednemu z rodzajów pomocy, o których mowa w części II rozdziały 1, 2 lub 3 oraz części I rozdział 2 sekcje 2.2 i 2.3 niniejszych wytycznych, jest ona zasadniczo niezgodna z rynkiem wewnętrznym. Jeżeli mimo to państwo członkowskie zamierza przyznać taką pomoc lub ją przyznaje, Komisja oceni taki środek pomocy, rozpatrując indywidualnie każdy przypadek, bezpośrednio na podstawie art. 107 ust. 3 TFUE, uwzględniając przy tym zasady określone w art. 107, 108 i 109 TFUE oraz – na zasadzie analogii – niniejsze wytyczne. Państwa członkowskie muszą wyraźnie wykazać, że pomoc jest zgodna z zasadami określonymi w części I, rozdział 3 niniejszych wytycznych. Komisja ocenia w szczególności, czy pozytywny wpływ takiej pomocy przewyższa stwierdzony negatywny wpływ na konkurencję i wymianę handlową. Komisja może stwierdzić zgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym wyłącznie wówczas, gdy pozytywne skutki przeważają nad skutkami negatywnymi, jak określono w części I, rozdział 3, sekcja 3.2.6 niniejszych wytycznych.

⁷ Zob. w tym zakresie wyrok z dnia 13 września 1995 r., TWD Textilwerke Deggendorf GmbH/Komisja, sprawy połączone T-244/93 oraz T-486/93, EU:T:1995:160.

2.1.3. Skutek rozporządzenia (UE) 2021/1139

- 14) Art. 42 TFUE stanowi, że postanowienia rozdziału TFUE dotyczącego reguł konkurencji, który obejmuje zasady pomocy państwa, mają zastosowanie do produkcji rolnej i handlu produktami rolnymi, które obejmują produkty sektora rybołówstwa i akwakultury⁸, jedynie w zakresie ustalonym przez Parlament Europejski i Radę, mając na uwadze cele określone w art. 39 TFUE.
- 15) Art. 10 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1139 stanowi, że art. 107, 108 i 109 TFUE mają zastosowanie do pomocy przyznawanej przez państwa członkowskie przedsiębiorstwom z sektora rybołówstwa i akwakultury. W art. 10 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/1139 przewidziano jednak wyjątek od tej ogólnej zasady, mianowicie, że art. 107, 108 i 109 TFUE nie mają zastosowania do płatności dokonywanych przez państwa członkowskie na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/1139 i objętych zakresem stosowania art. 42 TFUE. Zgodnie z art. 10 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/1139 art. 107, 108 i 109 TFUE mają zastosowanie, jeżeli przepisy krajowe ustanawiają finansowanie ze środków publicznych w odniesieniu do sektora rybołówstwa i akwakultury w szerszym zakresie niż wynika to z przepisów rozporządzenia (UE) 2021/1139. W takim przypadku zasady pomocy państwa mają zastosowanie do takiego finansowania ze środków publicznych jako całości. W związku z tym zasady pomocy państwa mają zastosowanie: a) w ramach rozporządzenia (UE) 2021/1139 do (i) wszelkiego finansowania ze środków publicznych wykraczającego poza przepisy tego rozporządzenia oraz (ii) płatności na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/1139, które wykraczają poza sektor rybołówstwa i akwakultury w rozumieniu art. 42 TFUE; oraz b) do płatności krajowych dokonywanych poza rozporządzeniem (UE) 2021/1139.
- 16) EFMRA ma prostą strukturę, która nie przewiduje zalecania określonych z góry środków ani szczegółowych zasad kwalifikowalności na poziomie Unii, z wyjątkiem określonych środków wsparcia. W ramach każdego priorytetu EFMRA określa się cele szczegółowe. Państwa członkowskie powinny zatem wskazać w swoich programach najodpowiedniejsze środki do osiągnięcia szeroko określonych celów i priorytetów przewidzianych w ramach EFMRA. Różne środki określone przez państwa członkowskie w tych programach zarządzania dzielonego mogą być wspierane zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu (UE) 2021/1139 oraz w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060⁹.
- 17) Niektóre płatności dokonywane przez państwa członkowskie na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/1139 mogą nie stanowić płatności dla sektora rybołówstwa i akwakultury, ponieważ mogą nie wchodzić w zakres stosowania art. 42 TFUE. Może to mieć miejsce na przykład w przypadku niektórych płatności

⁸ Art. 38 ust. 1 TFUE: „Przez produkty rolne należy rozumieć płody ziemi, produkty pochodzące z hodowli i rybołówstwa, jak również produkty pierwszego przetworzenia, które pozostają w bezpośrednim związku z tymi produktami. Odniesienia do wspólnej polityki rolnej lub do rolnictwa oraz stosowanie wyrazu »rolny« są rozumiane jako dotyczące także rybołówstwa, z uwzględnieniem szczególnych cech charakterystycznych tego sektora”.

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizyjowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159).

dotyczących operacji na mocy art. 14, 23, 25, 29, 30, 31, 32, 33 i 34 rozporządzenia (UE) 2021/1139.

- 18) Płatności na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/1139, które wykraczają poza sektor rybołówstwa i akwakultury, podlegają zasadom pomocy państwa określonym w TFUE. W przypadku gdy płatności te stanowią pomoc państwa, powinny być oceniane zgodnie z odpowiednimi instrumentami pomocy państwa.
- 19) Niniejsze wytyczne nie mają zastosowania do pomocy przyznanej jako dodatkowe środki finansowe na realizację rekompensat, o których mowa w art. 24, 35, 36 i 37 rozporządzenia (UE) 2021/1139. Jednakże, w przypadku gdy państwa członkowskie przyznają dodatkowe środki finansowe w celu wsparcia rekompensaty za koszty dodatkowe poniesione przez operatorów, którzy zajmują się połowami, chowem i hodowlą, przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu określonych produktów rybołówstwa i akwakultury z regionów najbardziej oddalonych, o którym to wsparciu mowa w art. 24 rozporządzenia (UE) 2021/1139, państwa członkowskie zgłaszają pomoc państwa Komisji, a ta może ją zatwierdzić zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1139 jako część tej rekompensaty. Taką pomoc państwa uznaje się w związku z tym za zgłoszoną w rozumieniu art. 108 ust. 3 zdanie pierwsze TFUE.

2.2. Horyzontalne i inne instrumenty pomocy mające zastosowanie do sektora rybołówstwa i akwakultury

- 20) W przypadku gdy pomoc wchodzi w zakres niektórych wytycznych horyzontalnych lub innych instrumentów przyjętych przez Komisję, Komisja dokona oceny takiej pomocy na podstawie zasad określonych w odpowiednich sekcjach tych horyzontalnych i innych instrumentów pomocy państwa oraz warunków określonych w części I rozdział 3 sekcja 3.2.6 niniejszych wytycznych.
- 21) Te horyzontalne wytyczne i inne instrumenty obejmują Kryteria analizy zgodności pomocy państwa na szkolenia w sprawach podlegających zgłoszeniu indywidualnemu¹⁰, Wytyczne Unii w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka¹¹, Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną¹², Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią z 2022 r.¹³, Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji¹⁴, zasady pomocy państwa na rzecz rozwoju sieci szerokopasmowych¹⁵ oraz Kryteria analizy zgodności pomocy państwa przeznaczonej na pracowników znajdujących się

¹⁰ Komunikat Komisji – Kryteria analizy zgodności pomocy państwa na szkolenia w sprawach podlegających zgłoszeniu indywidualnemu (Dz.U. C 188 z 11.8.2009, s. 1.)

¹¹ Komunikat Komisji – Wytyczne Unii w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka (Dz.U. C 508 z 16.12.2021, s. 1.)

¹² Komunikat Komisji – Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną (Dz.U. C 198 z 27.6.2014, s. 1.)

¹³ Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią z 2022 r. (Dz.U. C 80 z 18.2.2022, s. 1.)

¹⁴ Komunikat Komisji – Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (Dz.U. C 249 z 31.7.2014, s. 1.)

¹⁵ Komunikat Komisji – Wytyczne UE w sprawie stosowania reguł pomocy państwa w odniesieniu do szybkiej budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych (Dz.U. C 25 z 26.1.2013, s. 1.)

w szczególnie niekorzystnej sytuacji oraz pracowników niepełnosprawnych, podlegającej obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego¹⁶.

- 22) Wytyczne w sprawie regionalnej pomocy państwa na lata 2022–2027¹⁷ nie mają zastosowania do sektora rybołówstwa i akwakultury, z wyjątkiem przypadków, gdy pomoc państwa jest przyznawana w tym sektorze w ramach programu horyzontalnej regionalnej pomocy operacyjnej.

2.3. Pomoc na kategorie środków objętych rozporządzeniami w sprawie wyłączeń grupowych

- 23) W przypadku gdy pomoc wspierająca MŚP lub duże przedsiębiorstwa jest tego samego rodzaju co pomoc należąca do kategorii pomocy, która może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie jednego z rozporządzeń w sprawie wyłączeń grupowych, o których mowa w pkt (28) lit. a), Komisja dokona oceny takiej pomocy z uwzględnieniem oceny zgodności na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, którą omówiono bardziej szczegółowo w części I rozdział 3 niniejsza sekcja, a także kryteriów określonych dla każdej kategorii pomocy, o których mowa w tych rozporządzeniach.
- 24) Komisja oceni indywidualnie każdą pomoc, która nie spełnia wszystkich kryteriów określonych w stosownym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń grupowych. Jeżeli pomoc wykracza poza przepisy określone w odnośnym rozporządzeniu, państwo członkowskie musi przedstawić uzasadnienie pomocy i udowodnić, że jest ona niezbędna.
- 25) W odniesieniu do pkt (23) i (24):
- a) pomoc tego samego rodzaju co pomoc należąca do kategorii pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi, o której to pomocy mowa w art. 49 rozporządzenia Komisji (UE) 2022/2473¹⁸, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym, jeżeli spełnia szczególne warunki określone w części II rozdział 1 sekcja 1.1 niniejszych wytycznych;
 - b) pomoc tego samego rodzaju co pomoc należąca do kategorii pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi porównywalnymi do klęsk żywiołowych, o której mowa w art. 51 rozporządzenia (UE) 2022/2473, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym, jeżeli spełnia szczególne warunki określone w części II rozdział 1 sekcja 1.2 niniejszych wytycznych;
 - c) pomoc tego samego rodzaju co pomoc należąca do kategorii pomocy na pokrycie kosztów zapobiegania chorobom zwierząt, ich kontroli i zwalczania, o której to pomocy mowa w art. 42 rozporządzenia (UE) 2022/2473, jest

¹⁶ Komunikat Komisji – Kryteria analizy zgodności pomocy państwa przeznaczonej na pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji oraz pracowników niepełnosprawnych, podlegającej obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego (Dz.U. C 188 z 11.8.2009, s. 6).

¹⁷ Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie regionalnej pomocy państwa (Dz.U. C 153 z 29.4.2021, s. 1).

¹⁸ Rozporządzenie Komisji (UE) 2022/2473 uznające niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 327 z 21.12.2022, s. 82).

zgodna z rynkiem wewnętrznym, jeżeli spełnia szczególne warunki określone w części II rozdział 1 sekcja 1.3 niniejszych wytycznych;

- d) pomoc tego samego rodzaju co pomoc należąca do kategorii pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych przez zwierzęta chronione, o której to pomocy mowa w art. 53 rozporządzenia (UE) 2022/2473, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym, jeżeli spełnia szczególne warunki określone w części II rozdział 1 sekcja 1.4 niniejszych wytycznych;
- e) pomoc tego samego rodzaju co pomoc należąca do kategorii pomocy mającej na celu zapobieganie szkodom spowodowanym chorobami zwierząt, klęskami żywiołowymi, niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi porównywalnymi do klęsk żywiołowych i przez zwierzęta chronione i ograniczanie takich szkód, o której to pomocy jest mowa w art. 43, 48, 50 i 52 rozporządzenia (UE) 2022/2473, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym, jeżeli spełnia szczególne warunki określone w części II rozdział 1 sekcja 1.5 niniejszych wytycznych, oraz
- f) pomoc tego samego rodzaju co pomoc należąca do kategorii pomocy na pierwsze nabycie statku rybackiego, o której mowa w art. 20 rozporządzenia (UE) 2022/2473, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym, jeżeli spełnia szczególne warunki określone w części II rozdział 3 sekcja 3.1 niniejszych wytycznych.

2.4. Obowiązek powiadamiania

- 26) Niniejsze wytyczne mają zastosowanie do programów pomocy oraz do pomocy indywidualnej.
- 27) Komisja przypomina każdemu państwu członkowskiemu, że – zgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE i art. 2 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589¹⁹ – ma ono obowiązek powiadamiać Komisję o wszelkich planach przyznania nowej pomocy.
- 28) Komisja przypomina również państwom członkowskim, że obowiązkowi zgłoszenia Komisji nie podlegają przypadki:
 - a) pomocy zgodnej z jednym z rozporządzeń w sprawie wyłączeń grupowych, przyjętych na podstawie art. 1 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1588²⁰, które stosuje się do sektora rybołówstwa i akwakultury, w szczególności:
 - (i) pomocy zgodnej z rozporządzeniem (UE) 2022/2473; oraz
 - (ii) pomocy szkoleniowej, pomocy na dostęp do finansowania dla MŚP, pomocy w obszarze działalności badawczej i rozwojowej, pomocy dla MŚP na wspieranie innowacyjności, pomocy dla pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji i pracowników niepełnosprawnych, regionalnej pomocy inwestycyjnej w regionach najbardziej oddalonych, programów regionalnej pomocy operacyjnej,

¹⁹ Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 248 z 24.9.2015, s. 9).

²⁰ Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1588 z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa (Dz.U. L 248 z 24.9.2015, s. 1).

pomocy na projekty w ramach Europejskiej współpracy terytorialnej oraz pomocy zawartej w produktach finansowych wspieranych przez Fundusz InvestEU, z wyjątkiem operacji wymienionych w art. 1 ust. 1 rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014²¹, jeżeli te rodzaje pomocy są zgodne z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 651/2014²²;

- b) pomocy *de minimis* zgodnej z rozporządzeniem (UE) nr 717/2014.
- 29) Państwom członkowskim przypomina się, że system finansowania, np. w ramach opłat parafiskalnych, stanowi integralną część pomocy²³.
- 30) Jeżeli programy pomocy są finansowane z opłat specjalnych nakładanych na niektóre produkty rybołówstwa i akwakultury bez względu na ich pochodzenie, w szczególności z opłat parafiskalnych, Komisja oceni dany program w oparciu o zasady określone w części I, rozdział 3 oraz warunki określone w odnośnej sekcji niniejszych wytycznych. Wyłącznie pomoc, która przynosi równe korzyści produktom krajowym i przywożonym, może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym.

2.5. Definicje

- 31) Do celów niniejszych wytycznych stosuje się poniższe definicje:
- a) „pomoc” oznacza każdy środek spełniający wszystkie kryteria określone w art. 107 ust. 1 TFUE;
 - b) „pomoc *ad hoc*” oznacza pomoc nieprzyznaną na podstawie programu pomocy;
 - c) „intensywność pomocy” oznacza kwotę pomocy brutto wyrażoną jako odsetek kosztów kwalifikowalnych, przed potrąceniem podatku lub innych opłat;
 - d) „program pomocy” oznacza każdy akt prawny, na którego podstawie, bez dodatkowych środków wykonawczych, można przyznać pomoc indywidualną przedsiębiorstwom określonym w tym akcie w sposób ogólny i abstrakcyjny, oraz każdy akt prawny, na którego podstawie jednemu przedsiębiorstwu lub kilku przedsiębiorstwom można przyznać pomoc niezwiązaną z konkretnym projektem na czas nieokreślony lub w nieokreślonej wysokości;

²¹ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz.U. L 190 z 28.6.2014, s. 45).

²² Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1).

²³ Zob. wyrok z dnia 16 października 2013 r., *Télévision française 1 (TF1)/Komisja*, T-275/11, EU:T:2013:535, pkt 41–44; wyrok z dnia 13 stycznia 2005 r., *Streekgewest Westelijk Noord-Brabant*, sprawa C-174/02, EU:C:2005:10, pkt 26; wyrok z dnia 7 września 2006 r., *Laboratoires Boiron SA/Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d’allocations familiales (Urssaf) de Lyon*, która wstąpiła w prawa i obowiązki *Agence centrale des organismes de sécurité sociale (ACOSS)*, sprawa C-526/04, EU:C:2006:528; wyrok z dnia 11 marca 1992 r., *Compagnie commerciale de l’Ouest/Receveur Principal des Douanes de La Pallice Port.*, sprawy połączone C-78/90, C-79/90, C-80/90, C-81/90, C-82/90 i C-83/90, EU:C:1992:118; wyrok z dnia 23 kwietnia 2002 r., *Niels Nygård/Svineavgiftsfonden*, przy udziale *Ministeriet for Fødevarer*, C-234/99, EU:C:2002:244; wyrok z dnia 17 lipca 2008 r., *Essent Netwerk Noord i in.*, C-206/06, EU:C:2008:413, pkt 90; wyrok z dnia 11 lipca 2014 r., *DTS Distribuidora de Televisión Digital/Komisja*, T-533/10, EU:T:2014:629, pkt 50–52.

- e) „środki bioasekuracji” oznaczają środki zarządzania i środki fizyczne mające na celu obniżenie ryzyka wprowadzenia, rozwoju i rozprzestrzeniania się chorób do, z lub wśród: (i) populacji zwierząt lub (ii) zakładów, stref, kompartmentów, środków transportu lub innych obiektów, pomieszczeń lub miejsc;
- f) „środki kontroli i zwalczania” oznaczają środki odnoszące się do tych chorób zwierząt, których ognisko zostało formalnie uznane przez właściwy organ, lub odnoszące się do inwazyjnych gatunków obcych, których obecność została formalnie uznana przez właściwy organ;
- g) „data przyznania pomocy” oznacza dzień, w którym przedsiębiorstwo będące beneficjentem nabyło prawo do otrzymania pomocy zgodnie z obowiązującym krajowym systemem prawnym;
- h) „ataki drapieżników” oznaczają ataki zwierząt chronionych, takich jak foki, kałany i ptaki morskie, na ryby złowione w sieci lub trzymane w stawach;
- i) „plan oceny” oznacza dokument obejmujący co najmniej jeden program pomocy i zawierający co najmniej następujące minimalne elementy: cele, które będą podlegały ocenie, pytania służące ocenie, wskaźniki rezultatu, przewidywaną metodę przeprowadzania oceny, wymogi w zakresie gromadzenia danych, proponowany harmonogram oceny, w tym termin przedłożenia okresowego i końcowego sprawozdania z oceny, opis niezależnego podmiotu przeprowadzającego ocenę lub opis kryteriów wyboru takiego podmiotu oraz procedury zapewniające publiczne udostępnienie oceny;
- j) „produkty rybołówstwa i akwakultury” oznaczają produkty wymienione w załączniku I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013²⁴;
- k) „sektor rybołówstwa i akwakultury” oznacza sektor gospodarki, który obejmuje wszelką działalność związaną z produkcją i przetwarzaniem produktów rybołówstwa lub akwakultury oraz obrotem nimi;
- l) „zdolność połowowa” oznacza pojemność statku w GT (pojemność brutto) i jego moc w kW (kilowat), jak to określono w art. 4 i 5 rozporządzenia (UE) 2017/1130²⁵;
- m) „ekwiwalent dotacji brutto” oznacza kwotę pomocy, jeżeli pomocy udzielono przedsiębiorstwu będącemu beneficjentem w formie dotacji, przed potrąceniem podatku lub innych opłat;
- n) „pomoc indywidualna” oznacza pomoc *ad hoc* oraz pomoc przyznaną indywidualnym przedsiębiorstwom będącym beneficjentami na podstawie programu pomocy;

²⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000 (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 1).

²⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1130 z dnia 14 czerwca 2017 r. określające parametry statków rybackich (Dz.U. L 169 z 30.6.2017, s. 1).

- o) „rybołówstwo śródlądowe” oznacza działalność połowową prowadzoną w celach komercyjnych na wodach śródlądowych przez statki lub inne urządzenia, w tym stosowane do połowów pod lodem;
- p) „inwazyjny gatunek obcy” oznacza inwazyjny gatunek obcy stwarzający zagrożenie dla Unii oraz inwazyjny gatunek obcy stwarzający zagrożenie dla państwa członkowskiego zgodnie z definicją w art. 3 ust. 3 i art. 3 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014²⁶ („rozporządzenie (UE) nr 1143/2014”);
- q) „duże przedsiębiorstwa” oznacza każde przedsiębiorstwo niespełniające kryteriów ustanowionych w załączniku I do rozporządzenia Komisji (UE) 2022/2473;
- r) „mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP)” oznaczają przedsiębiorstwa spełniające kryteria określone w załączniku I do rozporządzenia (UE) 2022/2473;
- s) „pomoc operacyjna” oznacza pomoc, która ma na celu lub której skutkiem jest zwiększenie płynności gospodarczej przedsiębiorstwa, zmniejszenie jego kosztów produkcji lub poprawa jego dochodu, w szczególności pomoc, która jest obliczana wyłącznie na podstawie ilości wyprodukowanych lub wprowadzanych do obrotu, cen produktu, wyprodukowanych jednostek lub środków produkcji;
- t) „regiony najbardziej oddalone” oznaczają regiony, o których mowa w art. 349 TFUE²⁷;
- u) „środki zapobiegania” oznaczają środki w odniesieniu do choroby zwierząt lub inwazyjnego gatunku obcego, których wystąpienia jeszcze nie stwierdzono;
- v) „przetwarzanie i wprowadzanie do obrotu” oznacza wszelkie czynności, w tym składowanie, przetwarzanie, produkcję i dystrybucję, od chwili wyładunku lub zbioru aż do etapu produktu końcowego;
- w) „zwierzę chronione” oznacza każde zwierzę inne niż ryba chronione przepisami unijnymi lub krajowymi;
- x) „zaliczka zwrotna” oznacza pożyczkę na realizację projektu, wypłacaną w jednej lub kilku ratach, której warunki spłaty zależą od wyniku projektu;
- y) „zdarzenia powodujące ryzyko” oznaczają klęski żywiołowe, niekorzystne zjawiska klimatyczne porównywalne do klęsk żywiołowych, choroby zwierząt oraz zarażenia inwazyjnymi gatunkami obcymi lub szkody spowodowane zachowaniem zwierząt chronionych;
- z) „łodziowe rybołówstwo przybrzeżne” oznacza działalność połowową prowadzoną przez: a) morskie i śródlądowe statki rybackie o długości całkowitej poniżej 12 metrów i niekorzystające z narzędzi ciągnionych

²⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych (Dz.U. L 317 z 4.11.2014, s. 35).

²⁷ Gwadelupa, Gujana Francuska, Martynika, Majotta, Réunion, Saint-Martin, Azory, Madera oraz Wyspy Kanaryjskie (Dz.U. C 202 z 7.6.2016, s. 195).

zdefiniowanych w art. 2 pkt 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1967/2006²⁸; lub b) rybaków łowiących z brzegu, w tym zbieraczy skorupiaków;

- aa) „rozpoczęcie realizacji projektu lub działania” oznacza rozpoczęcie działań lub prac budowlanych związanych z inwestycją lub pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń lub usług lub wszelkie inne zobowiązanie, które sprawia, że projekt lub działanie jest nieodwracalne, w zależności od tego, które z wymienionych zdarzeń nastąpiło wcześniej. Zakupu gruntów i prac przygotowawczych, takich jak uzyskanie zezwoleń i przeprowadzenie studiów wykonalności, nie uznaje się za rozpoczęcie realizacji projektu lub działania;
 - bb) „przedsiębiorstwo znajdujące się w trudnej sytuacji” oznacza przedsiębiorstwo spełniające kryteria określone w sekcji 2.2 wytycznych Komisji dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji²⁹ lub następcę tego przedsiębiorstwa.
- 32) Oprócz definicji wymienionych w niniejszej sekcji, zastosowanie mają w zależności od przypadku definicje zawarte w odpowiednich instrumentach wymienionych w pkt (21), (22), pkt (28) lit. a) niniejszych wytycznych oraz definicje zawarte w art. 4 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013³⁰ i art. 2 rozporządzenia (UE) 2021/1139.

Rozdział 3

3. OCENA ZGODNOŚCI NA PODSTAWIE ART. 107 UST. 3 LIT. C) TFUE

- 33) Na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE Komisja może uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile pomoc taka nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.
- 34) W związku z tym, aby ocenić, czy pomoc państwa dla sektora rybołówstwa i akwakultury można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym, Komisja będzie ustalać, czy dany środek pomocy ułatwia rozwój określonej działalności gospodarczej (pierwsza przesłanka) i czy zmienia warunki wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem (druga przesłanka).
- 35) W niniejszym rozdziale Komisja wyjaśnia, w jaki sposób będzie przeprowadzać ocenę zgodności. Określa ogólne warunki zgodności z rynkiem wewnętrznym, oraz – w stosownych przypadkach – ustala szczególne warunki dotyczące programów

²⁸ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1967/2006 z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie środków zarządzania zrównoważoną eksploatacją zasobów rybołówstwa Morza Śródziemnego, zmieniające rozporządzenie (EWG) nr 2847/93 i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1626/94 (Dz.U. L 409 z 30.12.2006, s. 11).

²⁹ Komunikat Komisji – Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (Dz.U. C 249 z 31.7.2014, s. 1).

³⁰ Obejmuje to definicję „wód Unii”, „żywych zasobów morza”, „żywych zasobów słodkowodnych”, statku rybackiego, „unijnego statku rybackiego”, „wprowadzenia do floty rybackiej”, „maksymalnego podtrzymywalnego połowu”, „podejścia ostrożnościowego do zarządzania rybołówstwem” i „podejścia ekosystemowego do zarządzania rybołówstwem”.

pomocy i dodatkowe warunki dotyczące pomocy indywidualnej objętej obowiązkiem zgłoszenia.

36) W celu dokonania oceny, o której mowa w pkt (34), Komisja weźmie pod uwagę następujące aspekty:

- a) pierwsza przesłanka: pomoc ułatwia rozwój działalności gospodarczej:
 - (i) określenie przedmiotowej działalności gospodarczej (sekcja 3.1.1 niniejszego rozdziału);
 - (ii) efekt zachęty: pomoc musi zmienić zachowanie przedmiotowego przedsiębiorstwa w taki sposób, że angażuje się ono w dodatkową działalność, której nie podjęłoby bez przyznanej pomocy lub którą podjęłoby w ograniczonym lub innym zakresie (sekcja 3.1.2 niniejszego rozdziału);
 - (iii) pomoc nie jest sprzeczna z odpowiednimi przepisami i ogólnymi zasadami prawa Unii (sekcja 3.1.3 niniejszego rozdziału);
- b) druga przesłanka: pomoc nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem:
 - (i) istnienie potrzeby interwencji państwa: pomoc musi powodować istotną poprawę, jaka nie może nastąpić w wyniku działania rynku, np. poprzez usunięcie niedoskonałości lub w stosownych przypadkach rozwiązanie problemu związanego ze sprawiedliwością lub spójnością (sekcja 3.2.1 niniejszego rozdziału);
 - (ii) odpowiedniość pomocy: proponowana pomoc musi być odpowiednim instrumentem polityki do ułatwienia rozwoju działalności gospodarczej (sekcja 3.2.2 niniejszego rozdziału);
 - (iii) proporcjonalność pomocy (pomoc ograniczona do niezbędnego minimum): kwota i intensywność pomocy muszą być ograniczone do minimum niezbędnego do pobudzenia dodatkowych inwestycji lub działań danego przedsiębiorstwa (sekcja 3.2.3 niniejszego rozdziału);
 - (iv) przejrzystość pomocy: państwa członkowskie, Komisja, podmioty gospodarcze i opinia publiczna muszą mieć łatwy dostęp do wszystkich aktów dotyczących pomocy oraz do stosownych informacji na temat pomocy przyznanej na ich podstawie (sekcja 3.2.4 niniejszego rozdziału);
 - (v) unikanie nadmiernego negatywnego wpływu pomocy na konkurencję i wymianę handlową (sekcja 3.2.5 niniejszego rozdziału);
 - (vi) wyważenie pozytywnego i negatywnego wpływu pomocy na konkurencję i wymianę handlową między państwami członkowskimi (test bilansujący) (sekcja 3.2.6 niniejszego rozdziału).

37) Ogólna równowaga niektórych kategorii programów pomocy może również zostać objęta wymogiem przeprowadzenia oceny *ex post*, jak opisano w pkt (326)–(333). W takich przypadkach Komisja może ograniczyć czas trwania takich programów (zazwyczaj nie dłużej niż do czterech lat) z możliwością ponownego zgłoszenia ich przedłużenia w późniejszym terminie.

- 38) Te ogólne kryteria zgodności stosuje się do wszystkich rodzajów pomocy objętych niniejszymi wytycznymi, chyba że w części I rozdział 3 sekcje 3.1 i 3.2 niniejszych wytycznych przewidziano odstępstwa ze względu na szczególne uwarunkowania dotyczące sektora rybołówstwa i akwakultury.

3.1. Pierwsza przesłanka: pomoc ułatwia rozwój działalności gospodarczej

3.1.1. Działalność gospodarcza objęta pomocą

- 39) Na podstawie informacji dostarczonych przez państwo członkowskie Komisja określi, jaki rodzaj działalności gospodarczej będzie wspierany przez zgłoszony środek.
- 40) Państwo członkowskie musi wykazać, że celem pomocy jest ułatwienie rozwoju określonej działalności gospodarczej.
- 41) Pomoc, której celem jest zapobieganie negatywnemu wpływowi działalności gospodarczej na klimat lub środowisko lub na cel ochrony we WPRyb lub ograniczenie tego wpływu, może ułatwić rozwój działalności gospodarczej poprzez zwiększanie zrównoważonego charakteru danej działalności gospodarczej.
- 42) Państwa członkowskie muszą opisać, czy i w jaki sposób pomoc przyczyni się do osiągnięcia celów WPRyb i, w ramach tej polityki, celów EFMRA oraz opisać w szczególności oczekiwane korzyści płynące z tej pomocy.
- 43) Komisja uznaje, że pomoc przyznana zgodnie z częścią II rozdział 1 sekcja 1.1, 1.2, 1.3 i 1.4 oraz częścią II rozdział 3 sekcja 3.4, 3.5 i 3.6 niniejszych wytycznych może ułatwić rozwój działalności gospodarczej w sektorze rybołówstwa i akwakultury, ponieważ bez pomocy taki rozwój nie może nastąpić w takim samym zakresie.

Dodatkowe warunki dotyczące pomocy podlegającej obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego w ramach programu pomocy

- 44) Przyznając pomoc w ramach programu dla projektów inwestycyjnych podlegających obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego, organ przyznający musi wyjaśnić, w jaki sposób wybrany projekt przyczyni się do realizacji celu programu. W tym celu państwa członkowskie powinny odnieść się do informacji przekazanych przez wnioskodawcę.

3.1.2. Efekt zachęty

- 45) Pomoc w sektorze rybołówstwa i akwakultury może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, tylko jeśli wywołuje efekt zachęty. Efekt zachęty ma miejsce wtedy, gdy pomoc zmienia zachowanie przedsiębiorstwa w taki sposób, że angażuje się ono w dodatkową działalność przyczyniającą się do rozwoju sektora, której nie podjęłoby bez przyznanej pomocy lub którą podjęłoby wyłącznie w ograniczonym zakresie lub w inny sposób. Pomoc nie może jednak subsydiować kosztów działalności, które przedsiębiorstwo i tak by poniosło, i nie może rekompensować zwykłego ryzyka związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej.
- 46) O ile w przepisach unijnych lub niniejszych wytycznych nie przewidziano wyraźnie wyjątków, środki pomocy państwa przeznaczone na poprawę sytuacji finansowej przedsiębiorstw, które jednak w żaden sposób nie przyczyniają się do rozwoju sektora rybołówstwa i akwakultury, a szczególnie pomoc przyznaną wyłącznie na podstawie ceny, ilości, jednostki produkcyjnej lub jednostki środków produkcji, uznaje się za pomoc operacyjną, która jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

Ponadto istnieje również duże prawdopodobieństwo, że ze względu na swój charakter pomoc taka zakłóci mechanizmy regulujące organizację rynku wewnętrznego.

- 47) Pomoc operacyjna oraz pomoc służąca ułatwieniu osiągnięcia obowiązkowych norm są co do zasady niezgodne z rynkiem wewnętrznym, z zastrzeżeniem wyjątków wyraźnie określonych w przepisach unijnych lub w niniejszych wytycznych lub w innych należycie uzasadnionych przypadkach.
- 48) Pomoc objętą częścią II rozdział 1 należy ograniczyć do pomocy przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury, które napotykały różnego rodzaju trudności, mimo że podjęły racjonalne wysiłki, aby zminimalizować określone rodzaje ryzyka. Pomoc państwa nie powinna zachęcać przedsiębiorstw do podejmowania niepotrzebnego ryzyka. Konsekwencje nieroztropnych wyborów metod produkcji lub produktów muszą ponosić same przedsiębiorstwa prowadzące działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury. Zasada ta ma na przykład zastosowanie do części II rozdział 3 sekcja 3.4, 3.5 i 3.6.
- 49) Z powodów wyjaśnionych w pkt (45) Komisja uznaje, że pomoc nie stanowi zachęty dla przedsiębiorstwa będącego beneficjentem, jeżeli prace nad danym projektem lub odpowiednie działania rozpoczęły się przed złożeniem przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem wniosku o przyznanie pomocy do władz krajowych.
- 50) Wniosek o przyznanie pomocy musi zawierać przynajmniej następujące dane: nazwę wnioskodawcy i wielkość przedsiębiorstwa, opis projektu lub działania, w tym jego lokalizację oraz termin jego rozpoczęcia i zakończenia, kwotę pomocy niezbędną do realizacji projektu i koszty kwalifikowalne.
- 51) Ponadto duże przedsiębiorstwa muszą opisać we wniosku sytuację, jaka nastąpiłaby w razie nieotrzymania pomocy, i przedstawić odpowiednie dokumenty uzasadniające opisaną we wniosku sytuację alternatywną, którą określa się jako scenariusz alternatywny lub projekt alternatywny lub działanie alternatywne. Wymóg ten nie ma zastosowania do gmin, które są niezależnymi władzami lokalnymi z rocznym budżetem wynoszącym poniżej 10 mln EUR i liczbą mieszkańców poniżej 5 000.
- 52) W momencie przyjęcia wniosku organ przyznający pomoc musi skontrolować wiarygodność scenariusza alternatywnego i potwierdzić, że pomoc wywołuje wymagany efekt zachęty. Scenariusz alternatywny jest wiarygodny, jeśli opiera się na faktach i odwołuje się do czynników decyzyjnych, które przeważały w momencie podejmowania przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem decyzji o danym projekcie lub działaniu.
- 53) Uznaje się, że pomoc w formie korzyści podatkowych wywołuje efekt zachęty, jeżeli program pomocy wprowadza prawo do uzyskania pomocy zgodnie z obiektywnymi kryteriami i bez dalszej ingerencji ze strony państwa członkowskiego oraz pod warunkiem, że program pomocy został przyjęty i wszedł w życie przed rozpoczęciem jakichkolwiek prac nad realizacją projektu lub działań objętych pomocą. Ten ostatni wymóg nie ma jednak zastosowania w przypadku kolejnych wersji programu pomocy fiskalnej pod warunkiem, że dana działalność była już objęta poprzednimi programami pomocy w formie korzyści podatkowych.
- 54) Pomoc o charakterze rekompensaty, taka jak pomoc, o której mowa w części II rozdział 1 sekcje 1.1, 1.2, 1.3 i 1.4 oraz w części II rozdział 3 sekcja 3.5 i 3.6, oraz pomoc, która spełnia warunki określone w części II rozdział 2 sekcja 2.1, 2.2 i 2.3 nie musi wywoływać efektu zachęty ani zostać uznana za wywołującą efekt zachęty.

Dodatkowe warunki dotyczące pomocy inwestycyjnej objętej obowiązkiem indywidualnego zgłoszenia oraz pomocy inwestycyjnej dla dużych przedsiębiorstw w ramach zgłoszonych programów

- 55) Oprócz wymogów określonych powyżej odpowiednio w pkt (45) oraz (48)–(53), w odniesieniu do pomocy inwestycyjnej podlegającej obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego oraz pomocy inwestycyjnej dla dużych przedsiębiorstw w ramach zgłoszonych programów, państwo członkowskie musi dostarczyć jasne dowody na to, że pomoc rzeczywiście ma wpływ na wybór inwestycji. Aby umożliwić kompleksową ocenę, państwo członkowskie musi dostarczyć nie tylko informacje dotyczące projektu objętego pomocą, lecz również wyczerpujący opis scenariusza alternatywnego, zgodnie z którym przedsiębiorstwo będące beneficjentem nie otrzymałoby pomocy od żadnego organu publicznego.
- 56) Państwa członkowskie zachęca się, aby opierały się na oryginalnych i oficjalnych dokumentach organów przedsiębiorstwa, ocenach ryzyka, w tym ocenach ryzyka związanego z daną lokalizacją, sprawozdaniach finansowych, wewnętrznych biznesplanach, opiniach ekspertów oraz innych badaniach powiązanych z projektem inwestycyjnym podlegającym ocenie. Dokumenty te muszą być aktualne w okresie przeprowadzania procesu podejmowania decyzji dotyczącej inwestycji lub jej lokalizacji. W wykazaniu występowania efektu zachęty państwu członkowskiemu pomoc mogą również dokumenty zawierające prognozy popytu, prognozy kosztów, prognozy finansowe, dokumenty przedkładane komitetowi inwestycyjnemu dotyczące różnych scenariuszy inwestycyjnych lub dokumenty przedkładane instytucjom finansowym.
- 57) W tym kontekście poziom rentowności można ocenić poprzez wykorzystanie metod stanowiących standardową praktykę w danym sektorze, które mogą obejmować metody oceny wartości bieżącej netto³¹ projektu, wewnętrznej stopy zwrotu³² lub średniej stopy zwrotu zainwestowanego kapitału. Rentowność projektu należy porównać ze zwykłymi stopami zwrotu stosowanymi przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem w innych podobnych projektach inwestycyjnych. Jeżeli nie są one dostępne, rentowność projektu należy porównać z kosztem kapitału przedsiębiorstwa jako całości lub zyskami zwykle odnotowywanymi w danym sektorze.
- 58) Jeśli nie jest znany żaden konkretny scenariusz alternatywny, istnienie efektu zachęty można zakładać, jeśli występuje luka w finansowaniu. Ma to miejsce w przypadku gdy koszty inwestycji przekraczają wartość bieżącą netto zysków z działalności operacyjnej zapewnionych przez inwestycję zgodnie z oczekiwaniami opartymi na biznesplanie *ex ante*.
- 59) Jeżeli pomoc nie zmienia zachowania przedsiębiorstwa będącego beneficjentem pomocy poprzez pobudzanie dodatkowych inwestycji, to nie ma ona pozytywnego wpływu na rozwój danego sektora. Pomoc nie będzie zatem uznana za zgodną

³¹ Wartość bieżąca netto projektu stanowi różnicę pomiędzy dodatnimi i ujemnymi przepływami środków pieniężnych w okresie istnienia inwestycji, zdyskontowanymi do ich bieżącej wartości (zazwyczaj z wykorzystaniem kosztów kapitału).

³² Wewnętrzna stopa zwrotu nie opiera się na wysokości przychodów księgowych w danym roku, lecz uwzględnia strumień przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje inwestor w całym czasie realizacji inwestycji. Jest ona definiowana jako stopa dyskontowa, dla której wartość bieżąca netto strumienia przepływów pieniężnych wynosi zero.

z rynkiem wewnętrznym, jeżeli wydaje się, że ta sama inwestycja zostałaby przeprowadzona, nawet gdyby pomoc nie została przyznana.

3.1.3. *Brak naruszenia odpowiednich przepisów prawa Unii*

- 60) Jeżeli środek pomocy państwa lub warunki z nim związane (w tym model finansowania środka, jeśli stanowi on jego nieodłączny element) lub działalność finansowana w ramach tego środka wiążą się z naruszeniem prawa Unii, pomoc nie może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym³³.
- 61) W sektorze rybołówstwa i akwakultury dotyczy to w szczególności pomocy państwa:
- a) przyznanej na wsparcie działalności połowowej wiążącej się z poważnymi naruszeniami na podstawie art. 42 rozporządzenia Rady (WE) nr 1005/2008³⁴ lub art. 90 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009³⁵ i stanowiącej lub wspierającej nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane (NNN) połowy³⁶;
 - b) przyznanej w celu wsparcia działalności statku rybackiego wpisanego do unijnego wykazu statków NNN, o którym mowa w art. 40 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1005/2008, lub statku pływającego pod banderą jednego z państw uznanych za niewspółpracujące państwa trzecie zgodnie z art. 33 tego rozporządzenia, zarządzania takim statkiem lub jego posiadania;
 - c) wiążącej się z nieprzestrzeganiem przepisów określonych w rozporządzeniu (UE) 1379/2013³⁷ regulującym wspólną organizację rynku³⁸; lub
 - d) obejmującej zwiększenie zdolności połowowej lub budowę nowych statków, które bezpośrednio i automatycznie prowadzą do nieprzestrzegania przez państwo członkowskie art. 22 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 oraz limitów zdolności połowowej określonych w jego załączniku II.

³³ Zob. np. wyrok z dnia 19 września 2000 r., Niemcy/Komisja, C-156/98, EU:C:2000:467, pkt 78; wyrok z dnia 12 grudnia 2002 r., Francja/Komisja, C-456/00, EU:C:2002:753, pkt 30 i 32; wyrok z dnia 22 grudnia 2008 r., Régie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, pkt 94–116; wyrok z dnia 14 października 2010 r., Nuova Agricast/Komisja, C-67/09 P, EU:C:2010:607, pkt 51; oraz wyrok z dnia 22 września 2020 r., Austria/Komisja, C-594/18 P, EU:C:2020:742, pkt 44.

³⁴ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1005/2008 ustanawiające wspólnotowy system zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania (Dz.U. L 286 z 29.10.2008, s. 1).

³⁵ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1224/2009 ustanawiające unijny system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa (Dz.U. L 343 z 22.12.2009, s. 1).

³⁶ Na przykład połowy bez ważnej licencji połowowej, połowy na obszarze zamkniętym, w okresie zamkniętym, bez kwoty lub po przekroczeniu kwoty; połowy poniżej zakazanej głębokości; połowy stad objętych moratorium lub zakazem połowów; stosowanie zakazanych lub niezgodnych z przepisami narzędzi połowowych; połowy na obszarze objętym regulacją regionalnej organizacji ds. zarządzania rybołówstwem w sposób niezgodny ze środkami ochrony i zarządzania tej organizacji lub z ich naruszeniem itp.

³⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 1).

³⁸ Zob. na przykład wyrok z dnia 26 czerwca 1979 r., Pigs and Bacon Commission, 177/78, EU:C:1979:164, pkt 11; wyrok z dnia 12 grudnia 2002 r., Republika Francuska/Komisja, C-456/00, EU:C:2002:753, pkt 32; wyrok z dnia 14 listopada 2017 r., Président de l’Autorité de la concurrence/Association des producteurs vendeurs d’endives (APVE) i in., C-671/15, EU:C:2017:860, pkt 37.

- 62) Ponadto pomocy państwa nie można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym, w przypadku gdy przyznanie pomocy jest uzależnione od zobowiązania przedsiębiorstwa będącego beneficjentem do korzystania z krajowych produktów lub usług, jak również pomocy ograniczającej możliwości przedsiębiorstwa będącego beneficjentem w zakresie wykorzystania wyników działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej w innych państwach członkowskich.
- 63) Komisja nie zatwierdzi pomocy na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, która byłaby bezpośrednio związana z ilością wywożonych produktów, pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem użycia towarów produkcji krajowej w stosunku do towarów przywożonych, pomocy na tworzenie i obsługę sieci dystrybucji, ani pomocy na pokrycie jakichkolwiek innych wydatków związanych z działalnością wywozową. Pomoc na pokrycie kosztów uczestnictwa w targach handlowych, kosztów badań bądź też kosztów usług doradczych potrzebnych do wprowadzenia nowego lub już istniejącego produktu na nowy rynek nie stanowi zazwyczaj pomocy na działalność związaną z wywozem.
- 64) Zgłoszenia pomocy państwa powinny zawierać informacje o tym, w jaki sposób organy krajowe będą sprawdzać zgodność z pkt (61)–(63).

3.2. Druga przesłanka: pomoc nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem

- 65) Zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE pomoc przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym, „o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem”.
- 66) W niniejszej sekcji określono sposób wykonywania uprawnień dyskrecyjnych Komisji w zakresie przeprowadzania oceny na podstawie drugiej przesłanki oceny zgodności, o której mowa w pkt (36) lit. b).
- 67) Każdy środek pomocy z samej swojej natury powoduje zakłócenia konkurencji i ma wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Aby jednak ustalić, czy zakłócający wpływ pomocy jest ograniczony do minimum, Komisja sprawdzi, czy pomoc jest konieczna, odpowiednia, proporcjonalna i przejrzysta.
- 68) Następnie Komisja oceni skutki powodujące zakłócenie konkurencji i zmianę warunków wymiany handlowej wywołane przez przedmiotową pomoc. Komisja wyważy następnie pozytywne skutki pomocy oraz jej negatywny wpływ na konkurencję i wymianę handlową. Jeżeli pozytywne skutki przeważają nad skutkami negatywnymi, Komisja uzna pomoc za zgodną z rynkiem wewnętrznym.

3.2.1. Potrzeba interwencji państwa

- 69) Aby ocenić, czy pomoc państwa jest niezbędna do osiągnięcia zamierzonego celu, konieczne jest uprzednie zdiagnozowanie zaistniałego problemu. Pomoc państwa musi być ukierunkowana na sytuacje, w których może spowodować istotną zmianę, która nie może nastąpić w wyniku działania rynku, np. poprzez usunięcie niedoskonałości w odniesieniu do danego działania objętego pomocą lub danej inwestycji objętej pomocą.
- 70) Pomoc państwa faktycznie może, przy spełnieniu pewnych warunków, korygować niedoskonałości rynku, przyczyniając się tym samym do usprawnienia rynków oraz

zwiększenia konkurencyjności. Ma to szczególne znaczenie w kontekście ograniczonych zasobów publicznych.

- 71) Do celów niniejszych wytycznych Komisja uważa, że rynek nie pozwala na osiągnięcie zakładanych celów bez interwencji państwa w odniesieniu do pomocy spełniającej szczególne warunki ustanowione w części I rozdział 2 sekcja 2.3 oraz w części II rozdział 1 sekcja 1.1, 1.2, 1.3 i 1.4 oraz rozdział 2 sekcja 2.2. W związku z tym taka pomoc zostanie uznana za konieczną.

3.2.2. *Odpowiedniość pomocy*

- 72) Proponowana pomoc musi być odpowiednim instrumentem polityki do ułatwienia rozwoju działalności gospodarczej. Mogą istnieć inne, bardziej odpowiednie instrumenty, takie jak: rozporządzenia, instrumenty rynkowe, rozwój infrastruktury oraz poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej, służące osiągnięciu celów wspomnianej pomocy. Państwo członkowskie musi wykazać, że pomoc i sposób, w jaki jest ona zaprojektowana, są adekwatne do osiągnięcia celu środka, którego realizacji pomoc ma służyć.
- 73) Komisja uznaje, że środki pomocy, które spełniają szczególne warunki ustanowione w części I rozdział 2 sekcja 2.3, w części II rozdział 1 sekcja 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 i 1.5 oraz w części II rozdział 2 sekcja 2.2, są odpowiednim instrumentem polityki. Środek pomocy tego samego rodzaju co operacja, która kwalifikuje się do finansowania na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/1139, jest odpowiedni, jeżeli jest zgodny z odnośnymi przepisami tego rozporządzenia.
- 74) W innych przypadkach nieobjętych pkt (73) państwo członkowskie musi wykazać, że nie istnieją inne instrumenty polityki w mniejszym stopniu zakłócające konkurencję.
- 75) Jeżeli państwo członkowskie zdecyduje się na wprowadzenie środka na podstawie części II rozdział 3, podczas gdy identyczną interwencję przewidziano jednocześnie w odpowiednim programie EFMRA, wspomniane państwo członkowskie powinno określić przewagę takiego instrumentu pomocy krajowej w porównaniu z odnośną interwencją w ramach danego programu EFMRA.

Odpowiedniość różnych form pomocy

- 76) Pomoc można przyznawać w różnych formach. Państwo członkowskie powinno jednak zapewnić przyznanie pomocy w takiej formie, jaka prawdopodobnie spowoduje najmniejsze zakłócenia wymiany handlowej i konkurencji.
- 77) Komisja uważa, że pomoc przyznana w formie przewidzianej w niniejszych wytycznych lub w odpowiedniej interwencji w ramach EFMRA zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1139 jest odpowiednią formą pomocy.
- 78) Jeśli pomoc jest przyznawana w formie, która przynosi bezpośrednią korzyść majątkową (np. dotacje bezpośrednie, zwolnienia lub ulgi w zakresie podatków, składek na ubezpieczenie społeczne lub innych obowiązkowych opłat), państwo członkowskie musi wykazać, dlaczego nieodpowiednie są w tym przypadku inne, potencjalnie mniej zakłócające formy pomocy, takie jak zaliczki zwrotne lub formy pomocy oparte na instrumentach dłużnych lub kapitałowych (np. niskoprocentowane pożyczki lub dotacje na spłatę odsetek, gwarancje państwowe lub inny sposób udostępnienia kapitału na preferencyjnych warunkach).

- 79) Ocena zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym pozostaje bez uszczerbku dla obowiązujących przepisów dotyczących zamówień publicznych oraz zasad przejrzystości, otwartości i niedyskryminacji w procesie wyboru usługodawcy.

3.2.3. *Proporcjonalność pomocy*

- 80) Pomoc w sektorze rybołówstwa i akwakultury uważa się za proporcjonalną, jeśli kwota pomocy przypadająca na przedsiębiorstwo będące beneficjentem jest ograniczona do minimum niezbędnego dla przeprowadzenia działania objętego pomocą.

Maksymalna intensywność pomocy i maksymalne kwoty pomocy

- 81) Komisja uważa, że co do zasady pomoc jest proporcjonalna, jeżeli kwota pomocy nie przekracza kosztów kwalifikowalnych.
- 82) Aby zapewnić przewidywalność i równe szanse, w niniejszych wytycznych przewidziano stosowanie maksymalnych poziomów intensywności pomocy.
- 83) Kryterium proporcjonalności uważa się za spełnione, jeżeli prawidłowo obliczono koszty kwalifikowalne i zachowano zgodność z maksymalnymi poziomami intensywności pomocy lub maksymalnymi kwotami pomocy określonymi w sekcjach części II niniejszych wytycznych.
- 84) W przypadku kategorii środków objętych rozporządzeniem (UE) 2022/2473, określonych w części I rozdział 2 sekcja 2.3, zasada proporcjonalności pomocy jest uznawana za przestrzeganą, jeżeli kwota pomocy nie przekracza mającej zastosowanie maksymalnej intensywności pomocy publicznej określonej w tym rozporządzeniu oraz w załączniku IV do tego rozporządzenia. Jeżeli środek pomocy wykracza poza przepisy określone w rozporządzeniu (UE) 2022/2473, państwo członkowskie musi przedstawić uzasadnienie pomocy i udowodnić, że jest ona niezbędna.
- 85) Przyznając pomoc, organ przyznający musi obliczyć maksymalną intensywność pomocy i kwotę pomocy. Koszty kwalifikowalne należy uzasadnić, przedstawiając jasną, szczegółową i aktualną dokumentację. Obliczając intensywność pomocy lub kwotę pomocy i koszty kwalifikowalne, należy stosować kwoty przed potrąceniem podatku lub innych opłat.
- 86) Podatek od wartości dodanej (VAT) nie kwalifikuje się do objęcia pomocą, z wyjątkiem przypadków, gdy nie istnieje możliwość odzyskania go na mocy krajowych przepisów dotyczących VAT.
- 87) W przypadku gdy pomoc przyznawana jest w formie innej niż dotacja, kwotę pomocy stanowi ekwiwalent dotacji brutto pomocy.
- 88) Wartość pomocy wypłacanej w kilku ratach jest dyskontowana do jej wartości w momencie przyznania pomocy. Wartość kosztów kwalifikowalnych jest dyskontowana do ich wartości na dzień przyznania pomocy. Jako stopę procentową stosowaną do dyskontowania stosuje się stopę dyskontową obowiązującą w dniu przyznania pomocy.
- 89) W przypadku gdy pomoc przyznawana jest w postaci korzyści podatkowych, raty pomocy dyskontowane są na podstawie stóp dyskontowych obowiązujących w poszczególnych momentach, w których poszczególne korzyści podatkowe stają się skuteczne.

- 90) Z wyjątkiem części II rozdział 1 i rozdział 3 pomoc może zostać przyznana zgodnie z następującymi uproszczonymi metodami rozliczania kosztów:
- a) stawki jednostkowe;
 - b) kwoty ryczałtowe;
 - c) finansowanie według stawek zryczałtowanych.
- 91) Kwotę pomocy należy ustalić w jeden z następujących sposobów:
- a) rzetelna, sprawiedliwa i weryfikowalna metoda obliczania w oparciu o:
 - (i) dane statystyczne, inne obiektywne informacje lub ocenę ekspercką lub
 - (ii) zweryfikowane dane historyczne poszczególnych przedsiębiorstw będących beneficjentami lub
 - (iii) zastosowanie zwyczajowej praktyki księgowania kosztów poszczególnych przedsiębiorstw będących beneficjentami;
 - b) zgodnie z zasadami stosowania odpowiednich stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych i stawek ryczałtowych mających zastosowanie w ramach polityk Unii w odniesieniu do podobnego rodzaju operacji.
- 92) W przypadku unijnych środków współfinansowanych kwoty kosztów kwalifikowalnych można obliczać zgodnie z uproszczonymi metodami rozliczania kosztów określonymi w rozporządzeniu (UE) 2021/1060.
- 93) Przy ocenie zgodności pomocy Komisja uwzględni wszelkie ubezpieczenia, które przedsiębiorstwo będące beneficjentem pomocy wykupiło bądź mogło wykupić. W zakresie pomocy na wyrównanie strat spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi porównywalnymi do klęsk żywiołowych, w celu uniknięcia ryzyka zakłócenia konkurencji, pomoc o maksymalnej intensywności przyznaje się tylko przedsiębiorstwom, które nie mogą zostać objęte ubezpieczeniem od tego rodzaju strat. Dlatego też, aby jeszcze bardziej udoskonalić proces zarządzania ryzykiem, przedsiębiorstwa będące beneficjentami należy zachęcać do wykupienia ubezpieczenia zawsze, kiedy istnieje taka możliwość.

Dodatkowe warunki dotyczące pomocy inwestycyjnej objętej obowiązkiem indywidualnego zgłoszenia oraz pomocy inwestycyjnej dla dużych przedsiębiorstw w ramach zgłoszonych programów

- 94) Zasadniczo, aby pomoc inwestycyjną podlegającą obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego można było uznać za ograniczoną do minimum, kwota pomocy musi odpowiadać dodatkowym kosztom netto realizacji inwestycji na danym obszarze, wynikającym z porównania z alternatywnym scenariuszem braku pomocy³⁹, a maksymalne poziomy intensywności pomocy będą traktowane jako górny pułap. Również w przypadku pomocy inwestycyjnej przyznawanej dużym przedsiębiorstwom w ramach zgłoszonych programów państwa członkowskie muszą zagwarantować, by kwota pomocy była ograniczona do minimum zgodnie z podejściem opierającym się na dodatkowych kosztach netto, traktując maksymalne poziomy intensywności pomocy jako górny pułap.

³⁹ Przy porównywaniu scenariuszy alternatywnych pomoc należy dyskontować w takim samym stopniu jak odpowiednią inwestycję i odpowiednie scenariusze alternatywne.

- 95) Kwota pomocy nie powinna przekraczać minimum niezbędnego do zapewnienia, by projekt był wystarczająco rentowny, np. nie powinna prowadzić do podniesienia jego wewnętrznej stopy zwrotu powyżej zwykłej stopy zwrotu stosowanej przez dane przedsiębiorstwo w innych podobnych projektach inwestycyjnych lub, jeśli takie stopy nie są dostępne, do zwiększenia wewnętrznej stopy zwrotu powyżej kosztu kapitału przedsiębiorstwa jako całości lub zysków zwykle odnotowywanych w danym sektorze.
- 96) W przypadku pomocy inwestycyjnej dla dużych przedsiębiorstw w ramach zgłoszonych programów państwo członkowskie musi zapewnić, aby kwota pomocy odpowiadała dodatkowym kosztom netto realizacji inwestycji w danym obszarze wynikającym z porównania z alternatywnym scenariuszem braku pomocy. Metodę wyjaśnioną w pkt (95) należy stosować, traktując maksymalne poziomy intensywności pomocy jako górny pułap.
- 97) W odniesieniu do pomocy inwestycyjnej podlegającej obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego Komisja sprawdzi, czy kwota pomocy przekracza minimum niezbędne do zapewnienia, by projekt był wystarczająco rentowny, zgodnie z pkt (95). Obliczenia stosowane podczas analizy efektu zachęty można wykorzystać również do oceny proporcjonalności pomocy. Państwo członkowskie musi wykazać proporcjonalność na podstawie dokumentacji, takiej jak dokumentacja, o której mowa w pkt (56).
- 98) Dodatkowe warunki określone w pkt (94)–(97) nie mają zastosowania do gmin, które są niezależnymi władzami lokalnymi z rocznym budżetem wynoszącym poniżej 10 mln EUR i liczbą mieszkańców poniżej 5 000, o których mowa w pkt (51).

Kumulacja pomocy

- 99) Pomoc można przyznawać równolegle w ramach kilku programów lub łączyć z pomocą *ad hoc*, pod warunkiem że całkowita kwota pomocy państwa na działalność lub projekt nie przekracza intensywności pomocy i kwoty pomocy ustanowionych w niniejszych wytycznych.
- 100) Pomoc, w przypadku której można wyodrębnić koszty kwalifikowalne, można kumulować z wszelką inną pomocą państwa, pod warunkiem że pomoc ta dotyczy różnych, możliwych do wyodrębnienia kosztów kwalifikowalnych. Pomoc, w przypadku której można wyodrębnić koszty kwalifikowalne, można kumulować z wszelką inną pomocą państwa w odniesieniu do tych samych – pokrywających się częściowo lub w całości – kosztów kwalifikowalnych, jedynie wtedy, gdy taka kumulacja nie powoduje przekroczenia najwyższego poziomu intensywności pomocy lub najwyższej kwoty pomocy, mających zastosowanie do danego typu pomocy na podstawie niniejszych wytycznych.
- 101) Pomoc, w przypadku której nie można wyodrębnić kosztów kwalifikowalnych na podstawie niniejszych wytycznych, można kumulować z każdym innym środkiem pomocy państwa, w przypadku którego można wyodrębnić koszty kwalifikowalne. Pomoc, w przypadku której nie można wyodrębnić kosztów kwalifikowalnych, można kumulować z inną pomocą państwa, w przypadku której nie można wyodrębnić kosztów kwalifikowalnych, do najwyższego odpowiedniego łącznego progu finansowania ustalonego pod kątem specyficznych uwarunkowań każdego przypadku w niniejszych wytycznych lub w innych wytycznych dotyczących pomocy państwa lub w rozporządzeniu o wyłączeniach grupowych lub w decyzji przyjętej przez Komisję.

- 102) Pomocy państwa dla sektora rybołówstwa i akwakultury nie można kumulować z płatnościami, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2021/1139, w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, jeżeli w wyniku takiej kumulacji intensywność pomocy lub kwota pomocy przekroczyłyby pułapy określone w niniejszych wytycznych.
- 103) W przypadku gdy finansowanie Unii zarządzane centralnie przez instytucje, agencje, wspólne przedsięwzięcia lub inne organy Unii, które nie jest bezpośrednio ani pośrednio pod kontrolą państwa członkowskiego, jest połączone z pomocą państwa, przy ustalaniu, czy przestrzegane są progi powodujące obowiązek zgłoszenia i maksymalne poziomy intensywności pomocy i jej kwoty, uwzględniana będzie wyłącznie pomoc państwa, pod warunkiem że łączna kwota finansowania publicznego przyznanego w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych nie przekracza najkorzystniejszej(-ych) stopy(stóp) finansowania określonej(-ych) w obowiązujących przepisach prawa Unii.
- 104) Pomocy dopuszczonej na podstawie niniejszych wytycznych nie należy kumulować z pomocą *de minimis* w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, jeżeli skutkiem takiej kumulacji byłoby przekroczenie poziomów intensywności pomocy lub kwot pomocy określonych w niniejszych wytycznych.

3.2.4. Przejrzystość

- 105) Państwa członkowskie muszą zapewnić, aby w prowadzonym przez Komisję module dotyczącym przejrzystości przyznawania pomocy państwa⁴⁰ lub na kompleksowej stronie internetowej dotyczącej pomocy państwa na szczeblu krajowym lub regionalnym opublikowano⁴¹ następujące informacje:
- a) pełny tekst programu pomocy oraz jego przepisów wykonawczych lub podstawa prawna w przypadku pomocy indywidualnej, lub link do odpowiedniej strony internetowej;
 - b) nazwa organu(-ów) przyznającego(-ych) pomoc;
 - c) tożsamość poszczególnych beneficjentów, forma i wysokość pomocy dla każdego beneficjenta, data przyznania pomocy, rodzaj przedsiębiorstwa (MŚP/duże przedsiębiorstwo), region, w którym beneficjent ma swoją siedzibę (poziom NUTS II), i główny sektor gospodarczy, w którym beneficjent prowadzi działalność (na poziomie grupy NACE). Wymóg ten może zostać

⁴⁰ „Baza danych dotycząca przejrzystości pomocy państwa. Wyszukiwanie publiczne” dostępna pod adresem: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=en>.

⁴¹ Uwzględniając uzasadniony interes dotyczący przejrzystości w kontekście publicznego udostępniania informacji i zestawiając potrzebę przejrzystości z prawami wynikającymi z przepisów o ochronie danych, Komisja uznaje, że publikacja imienia i nazwiska beneficjenta pomocy, w przypadku gdy jest on osobą fizyczną lub osobą prawną posługującą się imieniem i nazwiskiem osoby fizycznej, jest uzasadniona (zob. wyrok z dnia 9 września 2010 r., Volker und Markus Schecke i Eifert, C-92/09, EU:C:2010:662, pkt 53), z uwzględnieniem art. 49 ust. 1 lit. g) rozporządzenia (UE) 2016/679. Celem przepisów dotyczących przejrzystości jest zwiększenie zgodności z zasadami i odpowiedzialności, umożliwienie wzajemnej oceny, a ostatecznie efektywniejsze wykorzystanie wydatków publicznych. Cel ten jest nadrzędny wobec praw do ochrony danych osób fizycznych otrzymujących wsparcie publiczne.

uchylony w odniesieniu do pomocy indywidualnej, która nie przekracza progu 10 000 EUR⁴².

- 106) W przypadku programów pomocy w formie korzyści podatkowych informacje dotyczące kwot pomocy indywidualnej można podawać w następujących przedziałach (w mln EUR): 0,01-0,03; powyżej 0,03-0,5; powyżej 0,5-1; powyżej 1-2; powyżej 2.
- 107) Takie informacje należy opublikować po podjęciu decyzji o przyznaniu pomocy i przechowywać przez co najmniej 10 lat, zapewniając do nich powszechny i nieograniczony dostęp⁴³.
- 108) W celu zapewnienia przejrzystości państwa członkowskie muszą prowadzić sprawozdawczość zgodnie z wymogami określonymi w części III sekcja 4 niniejszych wytycznych.

3.2.5. Unikanie nadmiernego negatywnego wpływu na konkurencję i wymianę handlową

- 109) Pomoc dla sektora rybołówstwa i akwakultury może potencjalnie powodować zakłócenia związane z rynkiem produktowym. Niektóre rodzaje pomocy mogą budzić obawy dotyczące wzrostu nadwyżki zdolności na rynkach w fazie spadku w zakresie produkcji podstawowej produktów rybołówstwa⁴⁴ i akwakultury oraz ich przetwarzania i wprowadzania do obrotu. Aby pomoc można było uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym, należy zminimalizować negatywny wpływ pomocy w postaci zakłóceń konkurencji oraz wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi lub unikać takiego wpływu. Komisja uważa, że zasadniczo, jeżeli pomoc spełnia szczególne warunki ustanowione w części I rozdział 2 sekcja 2.3, w części II rozdział 1 sekcja 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 i 1.5 oraz w części II rozdział 2 sekcja 2.2, negatywny wpływ na konkurencję i wymianę handlową jest ograniczony do minimum.
- 110) Państwa członkowskie powinny przedłożyć dowody umożliwiające Komisji ustalenie odnośnego(-ych) rynku(-ów) produktowego(-ych), tj. rynków, na które ma wpływ zmiana w zachowaniu przedsiębiorstwa będącego beneficjentem. Przy ocenie negatywnych skutków pomocy analiza zakłóceń konkurencji będzie ukierunkowana na przewidywalny wpływ pomocy na konkurencję między przedsiębiorstwami na odnośnym(-ych) rynku(-ach) produktowym(-ych)⁴⁵ w sektorze rybołówstwa i akwakultury.

⁴² Próg 10 000 EUR odpowiada wartości progowej dla publikowania informacji określonych w art. 9 rozporządzenia (UE) 2022/2473. Należy ustalić taki sam próg zarówno w tym rozporządzeniu, jak i w niniejszych wytycznych, w celu zapewnienia spójności między różnymi instrumentami pomocy państwa mającymi zastosowanie w sektorze rybołówstwa i akwakultury.

⁴³ Informacje te muszą zostać opublikowane w terminie sześciu miesięcy od daty przyznania pomocy (lub, w przypadku pomocy w formie korzyści podatkowych, w ciągu jednego roku od daty złożenia deklaracji podatkowej). W przypadku pomocy niezgodnej z prawem państwa członkowskie będą zobowiązane do zapewnienia publikacji tych informacji *ex post*, najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od daty decyzji Komisji. Informacje muszą być dostępne w formacie umożliwiającym wyszukiwanie i pozyskiwanie danych oraz ich łatwe publikowanie w internecie, na przykład w formacie CSV lub XML.

⁴⁴ W niniejszych wytycznych ustanowiono zabezpieczenia mające na celu uniknięcie nadmiernego negatywnego wpływu pomocy na produkcję podstawową produktów rybołówstwa. Zob. na przykład warunki określone w odniesieniu do środków w części II, rozdział 3.

⁴⁵ Pomoc może oddziaływać na szereg rynków, ponieważ jej wpływ może wykraczać poza rynek odpowiadający wspieranej działalności i dotyczyć także innych rynków, które są z nim powiązane

- 111) Po pierwsze, jeśli pomoc jest dobrze ukierunkowana, proporcjonalna i ograniczona do dodatkowych kosztów netto, jej negatywny wpływ jest zredukowany, a ryzyko, że nadmiernie zakłóci konkurencję, ograniczone. Po drugie Komisja ma ustalić maksymalne poziomy intensywności pomocy lub kwoty pomocy. Celem jest zapobieganie stosowaniu pomocy państwa w przypadku projektów, w których stosunek kwoty pomocy do kosztów kwalifikowalnych uznaje się za bardzo wysoki, i w związku z tym prawdopodobnie zakłócający. Ogólnie rzecz biorąc, im większe są pozytywne skutki, które prawdopodobnie przyniesie projekt objęty pomocą, i im większe jest prawdopodobieństwo, że pomoc jest potrzebna, tym wyższy jest limit intensywności pomocy.
- 112) Nawet proporcjonalna i konieczna pomoc może jednak doprowadzić do zmian zachowania przedsiębiorstwa będącego beneficjentem, które zakłóca konkurencję. Jest to bardziej prawdopodobne w sektorze rybołówstwa i akwakultury, który różni się od innych rynków ze względu na swoją szczególną strukturę, ponieważ charakteryzuje się dużą liczbą małych przedsiębiorstw oraz tym, że zasoby rybne są wspólnym, ograniczonym zasobem. Na takich rynkach ryzyko zakłócenia konkurencji jest wysokie, nawet jeżeli przyznaje się tylko niewielkie kwoty pomocy.

Programy pomocy inwestycyjnej na rzecz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury

- 113) Ponieważ pomoc inwestycyjna dla przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury oraz dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w innych sektorach, np. w sektorze przetwórstwa spożywczego, powoduje zazwyczaj podobne zakłócenia konkurencji i wymiany handlowej, ogólne zasady polityki konkurencji dotyczące wpływu na konkurencję i wymianę handlową powinny obowiązywać w równym stopniu we wszystkich powyższych sektorach. W związku z tym warunków określonych w pkt (114)–(124) należy przestrzegać w odniesieniu do pomocy inwestycyjnej na rzecz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury.
- 114) Programy pomocy inwestycyjnej nie mogą prowadzić do znaczących zakłóceń konkurencji i wymiany handlowej. W szczególności, nawet jeśli zakłócenia można uznać za ograniczone na poziomie indywidualnym (pod warunkiem że spełnione są wszystkie warunki pomocy inwestycyjnej), łącznie programy te mogą jednak prowadzić do dużych zakłóceń. W przypadku programu pomocy inwestycyjnej ukierunkowanego na wybrane sektory, ryzyko takich zakłóceń jest nawet jeszcze większe.
- 115) Dlatego też dane państwo członkowskie musi wykazać, że wszelkie negatywne skutki będą ograniczone do minimum, uwzględniając np. wielkość danego projektu, indywidualne i całkowite kwoty pomocy, spodziewanych beneficjentów oraz charakterystyczne cechy danych sektorów. Aby umożliwić Komisji ocenę spodziewanych negatywnych skutków, dane państwo członkowskie zachęca się do przedstawiania wszelkich ocen skutków, jakimi dysponuje, jak również ocen *ex post* przeprowadzonych dla podobnych programów.

z uwagi na to, że stanowią kolejne, poprzednie lub uzupełniające ogniwo procesu produkcji/dystrybucji lub na których przedsiębiorstwo będące beneficjentem jest już obecne lub może zaistnieć w niedalekiej przyszłości.

Pomoc inwestycyjna na rzecz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury podlegająca obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego oraz pomoc inwestycyjna dla dużych przedsiębiorstw w ramach zgłoszonych programów

- 116) Oceniając negatywne skutki indywidualnej pomocy inwestycyjnej lub pomocy inwestycyjnej dla dużych przedsiębiorstw w ramach zgłoszonych programów, Komisja przykłada szczególną wagę do negatywnych skutków związanych ze wzrostem nadwyżki zdolności na rynkach w fazie spadku, zapobiegania wycofywaniu się przedsiębiorstw z rynku oraz kwestii znaczącej pozycji rynkowej. Powyższe negatywne skutki opisano w pkt (117)–(124) i muszą one zostać zrównoważone pozytywnymi skutkami pomocy.
- 117) Aby ustalić i ocenić potencjalne zakłócenia konkurencji i wymiany handlowej, państwa członkowskie powinny przedłożyć dowody umożliwiające Komisji ustalenie właściwych rynków produktowych (tj. produktów dotkniętych zmianą w zachowaniu beneficjenta pomocy) oraz konkurentów i klientów/konsumentów dotkniętych taką zmianą. Dany produkt oznacza z reguły produkt, którego dotyczy projekt inwestycyjny⁴⁶. Jeśli projekt odnosi się do produktu pośredniego, a znacząca część produkcji nie jest sprzedawana na rynku, dany produkt obejmować może produkty stanowiące kolejne ogniwo w procesie produkcji. Właściwy rynek produktowy obejmuje dany produkt i jego substytuty uznawane za takie przez konsumentów (na podstawie cech charakterystycznych, cen lub przeznaczenia produktu) lub przez producentów (ze względu na elastyczność linii produkcyjnych).
- 118) Przy ocenie takich potencjalnych zakłóceń Komisja stosuje różne kryteria, takie jak struktura rynku danego produktu, kondycja rynku (rynek w fazie spadku lub wzrostu), procedura wyboru przedsiębiorstwa będącego beneficjentem, bariery wejścia i wyjścia, różnicowanie produktów.
- 119) Systematyczne korzystanie z pomocy państwa przez dane przedsiębiorstwo może wskazywać na to, że nie jest ono w stanie samodzielnie przeciwstawić się konkurencji lub że czerpie nienależne korzyści w porównaniu ze swoimi konkurentami.
- 120) Komisja wyróżnia dwa główne źródła potencjalnych negatywnych skutków dla rynków produktowych:
- a) przypadki znacznego zwiększenia mocy produkcyjnych, które prowadzi do powstania nadwyżki produkcyjnej lub do pogorszenia już istniejącej nadwyżki produkcyjnej, szczególnie na rynku w fazie spadku oraz
 - b) przypadki, w których beneficjent pomocy posiada znaczną pozycję rynkową.
- 121) Aby ocenić, czy pomoc prowadzi do stworzenia lub utrzymania nieefektywnych struktur rynkowych, Komisja weźmie pod uwagę dodatkową zdolność produkcyjną powstałą w wyniku realizacji projektu oraz sprawdzi rentowność rynku.
- 122) Jeżeli dany rynek jest w okresie wzrostu, zwykle oznacza to mniej powodów do obaw o negatywny wpływ pomocy na dynamiczne zachęty lub nadmierne utrudnienie wycofywania się z rynku lub wejścia na niego.

⁴⁶ W przypadku projektów inwestycyjnych obejmujących produkcję kilku różnych produktów, konieczna jest ocena każdego z nich.

- 123) Większe obawy mogą rodzić rynki w fazie spadku. Komisja rozróżnia dwie sytuacje: kiedy w długoterminowej perspektywie rynek znajduje się w fazie spadku strukturalnego (tj. zmniejsza się) oraz kiedy rynek jest w fazie spadku względnego (tj. wciąż rośnie, ale nie przekracza wartości referencyjnej dla stopy wzrostu).
- 124) Nierentowność rynku jest zwykle mierzona w stosunku do produktu krajowego brutto EOG przez okres trzech lat przed rozpoczęciem projektu (stopa referencyjna). Można ją również ustalić na podstawie spodziewanej stopy wzrostu w nadchodzących trzech-pięciu latach. Wskaźniki mogą obejmować przewidywalny przyszły wzrost danego rynku oraz wynikające z tego oczekiwane wskaźniki wykorzystania mocy, jak również możliwy wpływ zwiększenia mocy produkcyjnej na konkurentów poprzez jego wpływ na ceny i marże zysków.

3.2.6. *Wyważenie pozytywnych skutków pomocy ze skutkami negatywnymi (test bilansujący)*

- 125) Komisja ocenia, czy pozytywny wpływ pomocy przewyższa stwierdzony negatywny wpływ na konkurencję i wymianę handlową. Komisja może stwierdzić zgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym wyłącznie wówczas, gdy pozytywne skutki przeważają nad skutkami negatywnymi.
- 126) W przypadku, gdy proponowana pomoc nie przyczynia się do usunięcia odpowiednio rozpoznanej niedoskonałości rynku we właściwy i proporcjonalny sposób, negatywne skutki powodujące zakłócenia konkurencji przewyższą pozytywne skutki pomocy, w związku z czym Komisja prawdopodobnie stwierdzi, że proponowana pomoc jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.
- 127) W ramach oceny pozytywnych i negatywnych skutków pomocy Komisja uwzględni wpływ pomocy na osiągnięcie celów WPRyb określonych w art. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 i o których mowa w EFMRA. Głównym celem WPRyb jest zapewnienie, aby działalność połowowa i w zakresie akwakultury była zrównoważona środowiskowo w perspektywie długoterminowej oraz zarządzana w sposób spójny z celami w zakresie osiągania korzyści ekonomicznych, społecznych i w dziedzinie zatrudnienia oraz przyczyniania się do dostępności dostaw żywności (art. 2 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013), oraz zapewnienie spójności z ustawodawstwem Unii w dziedzinie środowiska (art. 2 ust. 5 lit. j) rozporządzenia (UE) nr 1380/2013). Środki sprzeczne z którymkolwiek z tych celów prawdopodobnie nie będą wywoływać pozytywnych skutków dla WPRyb i mogą mieć negatywny wpływ na konkurencję i wymianę handlową ze względu na ograniczone zasoby, o które konkurują przedsiębiorstwa w przedmiotowym sektorze. Spowoduje to, że pozytywny wynik testu bilansującego w przypadku takich środków jest mało prawdopodobny. W tym kontekście Komisja zwróci szczególną uwagę na ryzyko wzrostu zdolności połowowej, przełowienia lub przesunięcia nakładów połowowych, a także na równowagę między zdolnością połowową a dostępnymi uprawnieniami do połowów.
- 128) Co do zasady, z uwagi na pozytywny wpływ na rozwój sektora rybołówstwa i akwakultury, Komisja uważa, że w przypadku pomocy, która spełnia warunki ustanowione w części I rozdział 2 sekcja 2.3 oraz w części II rozdział 1 sekcja 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 i 1.5 oraz części II rozdział 2 sekcja 2.2, negatywny wpływ na konkurencję i wymianę handlową między państwami członkowskimi jest ograniczony do minimum.

- 129) W odniesieniu do pomocy państwa współfinansowanej w ramach EFMRA Komisja uzna, że powiązane pozytywne skutki zostały ustalone.
- 130) Pomoc, która przyczynia się do realizacji celów polityki ochrony przez stopniowe wycofywanie odstępstw obecnie dozwolonych w ramach przepisów WPRyb, takich jak odstępstwa od obowiązku wyładunku, będzie uznawana za wywierającą pozytywny wpływ w odniesieniu do celów WPRyb.
- 131) Komisja uzna również za pozytywnie przyczyniającą się do realizacji celów WPRyb pomoc, która pozwala wspierać realizację celów polityki ochrony środowiska i która może być powiązana ze staraniami na rzecz ochrony przez przyczynianie się do dobrego stanu środowiska, wdrażanie i monitorowanie chronionych obszarów morskich, wdrażanie działań przyczyniających się do przywrócenia ciągłości rzek na podstawie ramowej dyrektywy wodnej 2000/60/WE⁴⁷ lub dyrektywy (UE) 2019/904⁴⁸ w odniesieniu do narzędzi połowowych/tworzyw sztucznych lub wprowadzanie środków z zakresu priorytetowych ram działania w odniesieniu do obszarów Natura 2000.
- 132) W ramach tego procesu bilansowania Komisja zwróci szczególną uwagę na art. 3 rozporządzenia (UE) 2020/852, w tym na zasadę „nie czyn poważnych szkód”, lub inne porównywalne metody, takie jak podejście ekosystemowe stosowane do zarządzania rybołówstwem morskim zgodnie z art. 2 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013. WPRyb składa się z aktów ustawodawczych ustanawiających holistyczne ramy zarządzania rybołówstwem, które wymagają znalezienia równowagi między ekologicznymi, społecznymi i gospodarczymi kryteriami zrównoważonego rozwoju.
- 133) Ponadto Komisja może również wziąć pod uwagę, w stosownych przypadkach, czy proponowana pomoc wywołuje inne pozytywne lub negatywne skutki. W przypadku gdy takie inne pozytywne skutki odzwierciedlają skutki zawarte w politykach Unii, takich jak Europejski Zielony Ład, który obejmuje zrównoważoną niebieską gospodarkę⁴⁹; strategia „Od pola do stołu”⁵⁰; plan działania UE dotyczący

⁴⁷ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

⁴⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (Dz.U. L 155 z 12.6.2019, s. 1).

⁴⁹ W art. 2 pkt 15 rozporządzenia (UE) 2021/1139 zrównoważoną niebieską gospodarkę zdefiniowano jako „wszystkie sektorowe i międzysektorowe działania gospodarcze prowadzone na całym jednolitym rynku, związane z oceanami, morzami, wybrzeżami i wodami śródlądowymi, w tym w regionach wyspiarskich i najbardziej oddalonych oraz państwach śródlądowych Unii, obejmujące sektory wschodzące i nierynkowe towary i usługi oraz mające na celu zapewnienie środowiskowej, społecznej i gospodarczej zrównoważoności w długiej perspektywie, które to działania są spójne z celami zrównoważonego rozwoju, w szczególności z celem nr 14, oraz z przepisami Unii w zakresie środowiska”. Zob. także Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie nowego podejścia do zrównoważonej niebieskiej gospodarki w UE „Przekształcenie niebieskiej gospodarki UE na rzecz zrównoważonej przyszłości” (COM(2021) 240 final).

⁵⁰ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Strategia „od pola do stołu” na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego (COM(2020) 381 final).

gospodarki o obiegu zamkniętym⁵¹; unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030⁵²; Plan działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, powietrza i gleby⁵³; Strategia UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu⁵⁴ lub skutki związane z efektywnością energetyczną⁵⁵; inicjatywa dotycząca komunikatu „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy”⁵⁶, można wówczas przyjąć, że proponowana pomoc zgodna z takimi politykami Unii przynosi takie szersze pozytywne skutki.

- 134) Natomiast pomoc, która przyczynia się do zwiększenia zdolności połowowej lub powoduje przełowienie lub przesunięcie nakładu połowowego, które mogłyby doprowadzić do takiego przełowienia (zob. pkt (4) wytycznych), będzie prawdopodobnie podważać cele WPRyb. Biorąc pod uwagę kontekst prawny i gospodarczy sektora rybołówstwa, w którym przedsiębiorstwa konkurują o ograniczone zasoby, jest mało prawdopodobne, aby środki o takich skutkach, które zasadniczo uznaje się za szkodliwe, przyniosły pozytywny wynik w ramach wspomnianego procesu bilansowania.
- 135) Z wyjątkiem pomocy przewidzianej wyraźnie w niniejszych wytycznych mało prawdopodobne jest, aby wynik testu bilansującego był pozytywny, jeżeli chodzi o następujące rodzaje środków pomocy, które zasadniczo uznaje się za szkodliwe:
- a) zwiększające zdolność połowową statku rybackiego;
 - b) na nabycie sprzętu, który zwiększa możliwości statku rybackiego w zakresie lokalizacji ryb;
 - c) na budowę, nabycie lub przywóz statków rybackich;
 - d) na transfer statków rybackich do państw trzecich lub zmianę bandery statków rybackich na banderę państwa trzeciego, w tym poprzez zakładanie spółek joint venture z partnerami z państw trzecich;
 - e) na tymczasowe lub trwałe zaprzestanie działalności połowowej;
 - f) na zwiad rybacki;
 - g) na przeniesienie własności przedsiębiorstwa;
 - h) na bezpośrednie zarybianie, z wyjątkiem przypadków zarybiania eksperymentalnego;

⁵¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy (COM(2020) 98 final).

⁵² Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030. Przywracanie przyrody do naszego życia (COM(2020) 380 final).

⁵³ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Droga do zdrowej planety dla wszystkich. Plan działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, powietrza i gleby (COM(2021) 400 final).

⁵⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Strategia UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu (COM(2013) 216 final).

⁵⁵ W szczególności jeżeli chodzi o zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim” określoną w art. 1 ust. 1 dyrektywy 2012/27/UE zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2002 z dnia 11 grudnia 2018 r. zmieniającą dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 210).

⁵⁶ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy (COM(2020) 67 final).

- i) na budowę nowych portów lub nowych miejsc sprzedaży aukcyjnej;
 - j) na mechanizmy interwencji na rynku, których celem jest czasowe lub trwałe wycofanie produktów rybołówstwa lub akwakultury z obrotu, aby zmniejszyć podaż w celu zapobieżenia spadkowi cen lub w celu spowodowania wzrostu cen, które nie są zgodne z art. 30 i 31 rozporządzenia (UE) nr 1379/2013;
 - k) na inwestycje na statkach rybackich niezbędne do zapewnienia zgodności z wymogami przewidzianymi w prawie Unii obowiązującym w momencie składania wniosku o pomoc, w tym z wymogami związanymi z obowiązkami Unii w kontekście regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem;
 - l) na inwestycje na statkach rybackich, które prowadziły działalność połowową na morzu przez mniej niż 60 dni w ciągu dwóch lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o pomoc; lub
 - m) na wymianę lub modernizację głównego lub dodatkowego silnika statku rybackiego.
- 136) Mało prawdopodobne jest, aby wynik testu bilansującego był pozytywny, jeżeli chodzi o środki pomocy, które nie:
- a) zawierają zabezpieczeń gwarantujących, aby wnioskodawca ubiegający się o pomoc państwa przestrzegał – lub, jeśli nie wymaga się składania wniosków, równoważny akt zapewnia, by przedsiębiorstwo będące beneficjentem przestrzegało – przepisów WPRyb i w dalszym ciągu robił – lub robiło – to w całym okresie realizacji projektu oraz przez okres pięciu lat od czasu dokonania końcowej wypłaty pomocy na rzecz przedsiębiorstwa; oraz
 - b) stanowią, że przedsiębiorstwo będące beneficjentem, które nie spełniło wymogów określonych w lit. a) lub popełniło co najmniej jedno przestępstwo przeciwko środowisku, określone w art. 3 i 4 dyrektywy 2008/99/WE⁵⁷, w przypadku gdy wniosek o pomoc składa się na podstawie art. 32–39 rozporządzenia (UE) 2022/2473, zgodnie z ustaleniami właściwego organu krajowego, w okresach określonych w lit. a), nie zostaje dopuszczone do ubiegania się o przyznanie pomocy i musi zwrócić pomoc proporcjonalnie do braku zgodności lub przestępstwa.
- 137) Przepisy określone w pkt (136) nie mają zastosowania do:
- pomocy, która spełnia szczególne warunki określone w części II, rozdział 1, sekcja 1.1 niniejszych wytycznych; lub
 - pomocy na pokrycie kosztów zapobiegania chorobom zwierząt w akwakulturze, ich kontroli i zwalczania, o której mowa w części II rozdział 1 sekcja 1.3 niniejszych wytycznych.
- 138) W przypadku kategorii pomocy określonych w części I, rozdział 2, sekcja 2.1.2, 2.2 i pkt (24) sekcji 2.3 oraz w części II, rozdział 2, sekcja 2.1 i sekcja 2.3 oraz rozdziale 3 niniejszych wytycznych Komisja zbilansuje stwierdzone negatywne skutki środka pomocy dla konkurencji i warunków wymiany handlowej z pozytywnymi skutkami planowanej pomocy dla wspieranej działalności gospodarczej, w tym z jej wkładem w realizację celów WPRyb oraz, w ramach tej polityki, z celami EFMRA.

⁵⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/99/WE w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne (Dz.U. L 328 z 6.12.2008, s. 28).

CZĘŚĆ II

KATEGORIE POMOCY

Rozdział 1

1. POMOC NA ZARZĄDZANIE RYZYKIEM I ZARZĄDZANIE W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

1.1. Pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi

- 139) Komisja uzna, że pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE, jeżeli jest ona zgodna z zasadami określonymi w części I rozdział 3 i spełnia szczególne warunki określone w niniejszej sekcji.
- 140) „Klęska żywiołowa” i „inne zdarzenie nadzwyczajne”, o których mowa w art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE, stanowią wyjątki od ogólnego zakazu pomocy państwa na rynku wewnętrznym ustanowionego w art. 107 ust. 1 TFUE. Z tego powodu Komisja konsekwentnie utrzymuje, że pojęcia te należy interpretować w sposób zawężający. Stanowisko to potwierdził Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej⁵⁸.
- 141) Do tej pory w dziedzinie pomocy państwa dla sektora rybołówstwa i akwakultury Komisja przyjęła, że wyjątkowo gwałtowne burze i powodzie, w szczególności powodzie wywołane przez wylewy rzek lub jezior, mogą stanowić klęski żywiołowe. Ponadto zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2022/2473 możliwe jest grupowe wyłączenie następujących rodzajów klęsk żywiołowych: trzęsienia ziemi, lawiny, osunięcia ziemi, powodzie, tornada, huragany, erupcje wulkaniczne i pożary naturalne.
- 142) Zdarzenia wymienione poniżej są przykładami innych zdarzeń nadzwyczajnych, które zostały uznane przez Komisję w sprawach spoza sektora rybołówstwa i akwakultury: wojny, zamieszki wewnętrzne, strajki, z pewnymi zastrzeżeniami i w zależności od ich zasięgu, poważne awarie przemysłowe i jądrowe oraz pożary powodujące rozległe straty. Ogniska chorób zwierząt lub ogniska występowania agrofagów roślin zasadniczo nie uważa się za inne zdarzenie nadzwyczajne.
- 143) Komisja będzie nadal oceniała indywidualnie każdy wniosek o przyznanie pomocy państwa zgodnie z art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE, uwzględniając przy tym dotychczasowy sposób postępowania w tym zakresie.
- 144) Pomoc w ramach niniejszej sekcji musi ponadto spełniać następujące warunki:
- a) właściwy organ państwa członkowskiego formalnie uznał dane zdarzenie za klęskę żywiołową lub inne zdarzenie nadzwyczajne; oraz

⁵⁸ Zob. wyrok z dnia 11 listopada 2004 r., Hiszpania/Komisja, sprawa C-73/03, EU:C:2004:711, pkt 36; oraz wyrok z dnia 23 lutego 2006 r., Giuseppe Atzeni i in., sprawy połączone C-346/03 i C-529/03, ECLI:EU:C:2006:130, pkt 79.

- b) istnieje bezpośredni związek przyczynowy między klęską żywiołową lub innym zdarzeniem nadzwyczajnym a szkodami poniesionymi przez przedsiębiorstwo.
- 145) W stosownych przypadkach państwa członkowskie mogą z wyprzedzeniem ustanowić kryteria, na podstawie których będzie można formalnie uznać, jak wspomniano w pkt (144) lit. a), wystąpienie wymienionych okoliczności.
- 146) Pomoc musi być wypłacana bezpośrednio danemu przedsiębiorstwu lub grupie producentów lub organizacji, której to przedsiębiorstwo jest członkiem. W przypadku gdy pomoc wypłacana jest grupie producentów i organizacji, kwota pomocy nie może przekraczać kwoty pomocy, do jakiej kwalifikuje się dane przedsiębiorstwo.
- 147) Programy pomocy muszą zostać ustanowione w ciągu trzech lat od daty zdarzenia, a pomoc musi zostać wypłacona w ciągu czterech lat od tej daty. W przypadku konkretnej klęski żywiołowej lub innego zdarzenia nadzwyczajnego Komisja zatwierdzi oddzielnie zgłoszoną pomoc, która odstępuje od tej zasady w należycie uzasadnionych przypadkach wynikających np. z charakteru lub zakresu zdarzenia lub późniejszego wystąpienia szkody albo jej kontynuacji.
- 148) W celu ułatwienia szybkiego zarządzania kryzysowego Komisja zatwierdzi *ex ante* ramowe programy pomocy na wyrównanie szkód spowodowanych przez wyjątkowo gwałtowne burze, powodzie, trzęsienia ziemi, lawiny, osunięcia ziemi, tornada, huragany, erupcje wulkaniczne i pożary naturalne, o ile jasno określono warunki, na jakich można przyznać pomoc. Państwa członkowskie muszą w takim przypadku przestrzegać obowiązku sprawozdawczego określonego w pkt(345).
- 149) Pomoc przyznana na wyrównanie szkód spowodowanych przez inne rodzaje klęsk żywiołowych, niewymienione w pkt (141), i szkód spowodowanych innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi musi być zgłaszana Komisji oddzielnie.
- 150) Kosztami kwalifikowalnymi są koszty szkód poniesionych bezpośrednio w wyniku klęski żywiołowej lub innego zdarzenia nadzwyczajnego, oszacowane przez organ publiczny, niezależnego rzeczoznawcę uznanego przez organ przyznający pomoc lub zakład ubezpieczeń.
- 151) Szkody mogą obejmować:
- a) szkody materialne dotyczące aktywów (takich, jak: budynki, urządzenia, maszyny, zapasy i środki produkcji); oraz
 - b) utratę dochodów spowodowaną przez pełne lub częściowe zniszczenie produkcji rybołówstwa lub akwakultury lub środków takiej produkcji.
- 152) Szkody oblicza się na poziomie poszczególnych beneficjentów.
- 153) Obliczenie szkód materialnych musi opierać się na kosztach naprawy lub wartości ekonomicznej przedmiotowych aktywów przed klęską żywiołową lub innym zdarzeniem nadzwyczajnym. Nie mogą one przekroczyć kosztów napraw lub zmniejszenia godziwej wartości rynkowej spowodowanych przez klęskę żywiołową lub inne zdarzenie nadzwyczajne, tj. różnicy pomiędzy wartością składnika aktywów bezpośrednio przed klęską żywiołową lub innym zdarzeniem nadzwyczajnym i bezpośrednio po ich wystąpieniu.
- 154) Utratę dochodów oblicza się przez odjęcie:

- a) iloczynu ilości produktów rybołówstwa i akwakultury wyprodukowanych w roku klęski żywiołowej lub innego zdarzenia nadzwyczajnego lub w każdym kolejnym roku, którego dotyczy pełne lub częściowe zniszczenie środków produkcji, oraz średniej ceny sprzedaży uzyskanej w danym roku od
 - b) iloczynu średniej rocznej ilości produktów rybołówstwa i akwakultury wyprodukowanych w okresie trzech lat przed wystąpieniem klęski żywiołowej lub innego zdarzenia nadzwyczajnego lub średniej z trzech lat opartej na okresie pięciu lat przed wystąpieniem klęski żywiołowej lub zdarzenia nadzwyczajnego, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej, oraz uzyskanej średniej ceny sprzedaży.
- 155) Kwota ta może zostać zwiększona o inne koszty poniesione przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem z powodu klęski żywiołowej lub zdarzenia nadzwyczajnego i musi zostać zmniejszona o wszelkie koszty nieponiesione z powodu klęski żywiołowej lub zdarzenia nadzwyczajnego, które w innym przypadku zostałyby poniesione przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem.
- 156) Komisja może uznać inne metody obliczania szkód, pod warunkiem, że wykazano, że są one reprezentatywne i nie zostały ustalone na podstawie rażąco zawyżonych połowów lub wyników produkcji oraz nie powodują nadwyżki rekompensaty w przypadku jakiegokolwiek przedsiębiorstwa będącego beneficjentem.
- 157) Jeżeli MŚP założono mniej niż trzy lata przed datą zdarzenia, odniesienie do okresu trzech lub pięciu lat w pkt (154) lit. b) należy rozumieć jako odnoszące się do ilości wyprodukowanej i sprzedanej przez przeciętne przedsiębiorstwo tej samej wielkości co wnioskodawca, tj. odpowiednio przez mikroprzedsiębiorstwo lub małe lub średnie przedsiębiorstwo w sektorze krajowym lub regionalnym odczuwającym skutki klęski żywiołowej lub innego zdarzenia nadzwyczajnego.
- 158) Wysokość pomocy i wszelkich innych płatności przyznanych w celu wyrównania szkód, w tym płatności w ramach polis ubezpieczeniowych, musi być ograniczona do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

1.2. Pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi porównywalnymi do klęsk żywiołowych

- 159) Komisja uzna, że pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi porównywalnymi do klęsk żywiołowych jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, jeżeli jest ona zgodna z zasadami określonymi w części I rozdział 3 i spełnia szczególne warunki określone w niniejszej sekcji.
- 160) Pomoc mającą na celu naprawienie szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi porównywalnymi do klęsk żywiołowych uznaje się za odpowiednie narzędzie mające na celu pomoc przedsiębiorstwom w naprawieniu takich szkód i ułatwienie rozwoju działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych bez zmieniania warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, o ile taka pomoc spełnia warunki określone w niniejszej sekcji.

- 161) Do tej pory w dziedzinie pomocy państwa dla sektora rybołówstwa i akwakultury Komisja przyjęła, że burze, gwałtowne podmuchy wiatru powodujące powstawanie wyjątkowo wysokich fal morskich, ulewne i długotrwałe opady, powodzie oraz wyjątkowo podwyższone temperatury wody w dłuższym okresie mogą stanowić niekorzystne zjawiska klimatyczne porównywalne do klęsk żywiołowych. Ponadto zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2022/2473 możliwe jest grupowe wyłączenie następujących rodzajów niekorzystnych warunków pogodowych: mróz, burze, grad, lód, ulewne i długotrwałe opady deszczu oraz poważne susze.
- 162) Komisja będzie nadal oceniała indywidualnie każdy wniosek o przyznanie pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi porównywalnymi do klęsk żywiołowych, uwzględniając przy tym dotychczasowy sposób postępowania w tym zakresie.
- 163) Pomoc w ramach niniejszej sekcji musi ponadto spełniać następujące warunki:
- wysokość szkody spowodowanej przez niekorzystne zjawisko klimatyczne porównywalne do klęski żywiołowej musi wynosić ponad 30 % średniej rocznej produkcji, obliczonej na podstawie danych z trzech poprzedzających lat kalendarzowych lub średniej z trzech lat opartej na okresie pięciu lat poprzedzających wystąpienie niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej;
 - musi istnieć bezpośredni związek przyczynowy między niekorzystnym zjawiskiem klimatycznym porównywalnym do klęski żywiołowej a szkodami poniesionymi przez przedsiębiorstwo;
 - w przypadku strat spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi porównywalnymi do klęsk żywiołowych, które to straty mogłyby zostać pokryte z funduszy ubezpieczeń wzajemnych finansowanych na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/1139, państwo członkowskie musi uzasadnić, dlaczego zamierza udzielić pomocy, a nie zastosować rekompensaty finansowe wypłacane przez takie fundusze ubezpieczeń wzajemnych.
- 164) Pomoc musi być wypłacana bezpośrednio danemu przedsiębiorstwu lub grupie producentów lub organizacji, której to przedsiębiorstwo jest członkiem. W przypadku gdy pomoc wypłacana jest grupie producentów lub organizacji, kwota pomocy nie może przekraczać kwoty pomocy, do jakiej kwalifikuje się dane przedsiębiorstwo.
- 165) Programy pomocy związane z niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi porównywalnymi do klęsk żywiołowych należy ustanawiać w terminie trzech lat od daty zdarzenia. Pomoc musi zostać wypłacona w ciągu czterech lat od tej daty.
- 166) W celu ułatwienia szybkiego zarządzania kryzysowego Komisja zatwierdzi *ex ante* ramowe programy pomocy na wyrównanie szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi porównywalnymi do klęsk żywiołowych, o ile jasno określono warunki, na jakich można przyznać pomoc. Państwa członkowskie muszą w takim przypadku przestrzegać obowiązku sprawozdawczego określonego w pkt(345).
- 167) Pomoc przyznana na wyrównanie szkód spowodowanych przez inne rodzaje niekorzystnych zjawisk klimatycznych porównywalnych do klęsk żywiołowych, niewymienione w pkt (161), musi być zgłaszana Komisji oddzielnie.

- 168) Kosztami kwalifikowalnymi są koszty szkód poniesionych bezpośrednio w wyniku niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej, oszacowane przez organ publiczny, niezależnego rzeczoznawcę uznanego przez organ przyznający pomoc lub zakład ubezpieczeń.
- 169) Szkody mogą obejmować:
- a) szkody materialne dotyczące aktywów (takich, jak: budynki, statki, urządzenia, maszyny, zapasy i środki produkcji); oraz
 - b) utratę dochodów spowodowaną przez pełne lub częściowe zniszczenie produkcji rybołówstwa lub akwakultury lub środków takiej produkcji.
- 170) Szkody oblicza się na poziomie poszczególnych beneficjentów.
- 171) W przypadku szkody materialnej w odniesieniu do aktywów spowodowana przez nią strata musi wynosić ponad 30 % średniej rocznej produkcji, obliczonej na podstawie danych z trzech poprzedzających lat kalendarzowych lub średniej z trzech lat opartej na okresie pięciu lat poprzedzających wystąpienie niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej.
- 172) Obliczenie szkód materialnych musi opierać się na kosztach naprawy lub wartości ekonomicznej przedmiotowych aktywów przed wystąpieniem niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej. Nie mogą one przekroczyć kosztów napraw lub zmniejszenia godziwej wartości rynkowej spowodowanych przez niekorzystne zjawisko klimatyczne porównywalne do klęski żywiołowej, tj. różnicy pomiędzy wartością składnika aktywów bezpośrednio przed wystąpieniem niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej i bezpośrednio po jego wystąpieniu.
- 173) Utratę dochodów oblicza się przez odjęcie:
- a) iloczynu ilości produktów rybołówstwa i akwakultury wyprodukowanych w roku wystąpienia niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej lub w każdym kolejnym roku, którego dotyczy pełne lub częściowe zniszczenie środków produkcji, oraz średniej ceny sprzedaży uzyskanej w danym roku
od
 - b) iloczynu średniej rocznej ilości produktów rybołówstwa i akwakultury wyprodukowanych w okresie trzech lat przed wystąpieniem niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej, lub średniej z trzech lat opartej na okresie pięciu lat przed wystąpieniem niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej, oraz uzyskanej średniej ceny sprzedaży.
- 174) Kwota ta może zostać zwiększona o inne koszty poniesione przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem z powodu niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej i musi zostać zmniejszona o wszelkie koszty nieponiesione z powodu niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej, które w innym przypadku zostałyby poniesione przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem.

- 175) Komisja może uznać inne metody obliczania szkód, pod warunkiem, że wykazano, że są one reprezentatywne i nie zostały ustalone na podstawie rażąco zawyżonych połowów lub wyników produkcji oraz nie powodują nadwyżki rekompensaty w przypadku jakiegokolwiek przedsiębiorstwa będącego beneficjentem.
- 176) Jeżeli MŚP założono mniej niż trzy lata przed datą wystąpienia niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej, odniesienie do okresu trzech lub pięciu lat w pkt (163) lit a), pkt (171) i pkt (173) lit. b) należy rozumieć jako odnoszące się do ilości wyprodukowanej i sprzedanej przez przeciętne przedsiębiorstwo tej samej wielkości co wnioskodawca, tj. odpowiednio przez mikroprzedsiębiorstwo lub małe lub średnie przedsiębiorstwo w sektorze krajowym lub regionalnym odczuwającym skutki niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej.
- 177) Wysokość pomocy i wszelkich innych płatności przyznanych w celu wyrównania szkód, w tym płatności w ramach polis ubezpieczeniowych, musi być ograniczona do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

1.3. Pomoc na pokrycie kosztów zapobiegania chorobom zwierząt w akwakulturze, kontroli i zwalczania tych chorób oraz zapobiegania zarażeniu inwazyjnymi gatunkami obcymi, kontroli i zwalczania takiego zarażenia, oraz pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych przez te choroby zwierząt i zarażenia

- 178) Komisja uzna, że pomoc na pokrycie kosztów zapobiegania chorobom zwierząt w akwakulturze, kontroli i zwalczania tych chorób oraz zapobiegania zarażeniu inwazyjnymi gatunkami obcymi, kontroli i zwalczania takiego zarażenia, oraz pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych przez te choroby zwierząt i zarażenia jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, jeżeli jest zgodna z zasadami określonymi w części I rozdział 3 i spełnia szczególne warunki określone w niniejszej sekcji.
- 179) Pomoc na pokrycie kosztów zapobiegania chorobom zwierząt w akwakulturze, kontroli i zwalczania tych chorób oraz zapobiegania zarażeniu inwazyjnymi gatunkami obcymi, kontroli i zwalczania takiego zarażenia, oraz pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych przez te choroby zwierząt i zarażenia uznaje się za odpowiednie narzędzie mające na celu pomoc przedsiębiorstwom w sprostaniu ryzyku stwarzanemu przez te zagrożenia oraz ułatwienie rozwoju działalności gospodarczej i niektórych regionów gospodarczych bez zmieniania warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, o ile pomoc ta spełnia warunki określone w niniejszej sekcji.
- 180) Pomoc w ramach niniejszej sekcji można przyznać jedynie:
- a) w odniesieniu do chorób zwierząt i zarażeń inwazyjnym gatunkiem obcym, w przypadku których istnieją przepisy unijne lub krajowe, niezależnie od tego czy zostały one ustanowione w ramach przepisów ustawowych, wykonawczych czy administracyjnych oraz
 - b) w ramach:
 - (i) publicznego programu zapobiegania chorobom zwierząt, ich kontrolowania lub zwalczania na szczeblu unijnym, krajowym lub regionalnym lub

- (ii) środków nadzwyczajnych nałożonych przez właściwy organ krajowy; lub
 - (iii) środków zwalczania lub powstrzymania rozprzestrzeniania się inwazyjnego gatunku obcego wprowadzanych zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1143/2014.
- 181) Programy i środki, o których mowa w pkt (180) lit. b), muszą zawierać opis odnośnych środków zapobiegania, kontroli i zwalczania.
- 182) Pomoc nie może odnosić się do środków, odnośnie do których w przepisach Unii przewidziano, że koszt takich środków ponosi przedsiębiorstwo będące beneficjentem, chyba że koszt takich środków pomocy całkowicie równoważą opłaty obowiązkowe dla przedsiębiorstw będących beneficjentem.
- 183) Pomoc musi być wypłacana bezpośrednio danemu przedsiębiorstwu lub grupie producentów lub organizacji, której to przedsiębiorstwo jest członkiem. W przypadku gdy pomoc wypłacana jest grupie producentów lub organizacji, kwota pomocy nie może przekraczać kwoty pomocy, do jakiej kwalifikuje się dane przedsiębiorstwo.
- 184) Żadna pomoc indywidualna nie może zostać przyznana w przypadku ustalenia, że choroba zwierząt lub zarażenie inwazyjnym gatunkiem obcym zostały spowodowane celowym działaniem przedsiębiorstwa będącego beneficjentem lub jego zaniedbaniami.
- 185) W przypadku chorób zwierząt pomoc można przyznać w odniesieniu do:
- a) chorób zwierząt wodnych wymienionych w art. 5 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429⁵⁹ lub ujętych w wykazie chorób zwierząt zawartym w Kodeksie zdrowia zwierząt wodnych przyjętym przez Światową Organizację Zdrowia Zwierząt⁶⁰;
 - b) chorób odzwierzęcych zwierząt wodnych, które to choroby wymieniono w pkt 2 załącznika III do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/690⁶¹;
 - c) nowo występujących chorób, które spełniają warunki określone w art. 6 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2016/429;
 - d) chorób innych niż choroby umieszczone w wykazie, o którym mowa w art. 9 ust. 1 lit. d) rozporządzenia (UE) 2016/429, i które spełniają kryteria określone w art. 226 tego rozporządzenia.
- 186) Programy pomocy muszą zostać ustanowione w ciągu trzech lat od daty poniesienia kosztu lub szkody spowodowanych chorobą zwierząt lub zarażeniem inwazyjnym

⁵⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przerośniętych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz.U. L 84 z 31.3.2016, s. 1).

⁶⁰ Zob. <https://www.oie.int/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/aquatic-code-online-access/>.

⁶¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/690 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Program na rzecz jednolitego rynku) oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014 i (UE) nr 652/2014 (Dz.U. L 153 z 3.5.2021, s. 1).

gatunkiem obcym. Pomoc musi zostać wypłacona w ciągu czterech lat od tej daty. Warunki te nie mają zastosowania do kosztów poniesionych w celach zapobiegawczych wskazanych w pkt (188).

- 187) W celu ułatwienia szybkiego zarządzania kryzysowego Komisja zatwierdzi *ex ante* ramowe programy, o ile jasno określono warunki, na jakich można przyznać pomoc. Państwa członkowskie muszą w takim przypadku przestrzegać obowiązku sprawozdawczego określonego w pkt(345).
- 188) Pomoc może obejmować koszty kwalifikowalne, w tym w celach zapobiegawczych, związane z:
- a) kontrolami sanitarnymi, analizami, badaniami i innymi sposobami wykrywania chorób;
 - b) udoskonalaniem środków bioasekuracji;
 - c) nabywaniem, przechowywaniem, podawaniem lub dystrybucją szczepionek, leków i preparatów stosowanych do leczenia zwierząt;
 - d) nabywaniem, przechowywaniem, wprowadzaniem i dystrybucją środków lub sprzętu ochrony przed zarażeniami inwazyjnym gatunkiem obcym;
 - e) ubojem, eliminacją i zniszczeniem zwierząt;
 - f) niszczeniem produktów pochodzenia zwierzęcego oraz produktów związanych ze zwierzętami;
 - g) czyszczeniem, dezynfekcją lub dezynsekcją i deratyzacją gospodarstwa lub wyposażenia;
 - h) szkodami poniesionymi wskutek uboju, eliminacji lub zniszczenia zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego i produktów związanych ze zwierzętami.
- 189) Pomoc związaną z kosztami kwalifikowalnymi, o których mowa w pkt (188) lit. a), należy przyznawać w naturze i wypłacać podmiotom realizującym kontrole sanitarne, analizy, badania i inne sposoby wykrywania chorób, chyba że przedsiębiorstwa będące beneficjentami mają już własne zdolności odpowiednie do tych celów.
- 190) W przypadku pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych chorobami zwierząt lub zarażeniem inwazyjnym gatunkiem obcym, o których mowa w pkt (188) lit. h), rekompensatę należy obliczyć jedynie w odniesieniu do:
- a) wartości rynkowej zwierząt poddanych ubojowi, wyeliminowanych lub padłych lub produktów zniszczonych:
 - (i) w związku z chorobą zwierząt lub zarażeniem inwazyjnym gatunkiem obcym; lub
 - (ii) w ramach publicznego programu lub środka, o których mowa w pkt (180) lit. b);
 - b) utraty dochodów spowodowanej wymogami przeprowadzenia kwarantanny oraz trudnościami związanymi z odtworzeniem stad.
- 191) Wartość rynkową, o której mowa w pkt (190) lit a), należy ustalić na podstawie wartości zwierząt bezpośrednio przed pojawieniem się podejrzenia lub potwierdzeniem wystąpienia choroby zwierząt lub zarażenia inwazyjnym gatunkiem

obcym, jaką takie zwierzęta miałyby, gdyby nie zostały dotknięte chorobą lub zarażeniem.

- 192) Kwotę tę należy pomniejszyć o wszelkie koszty, które nie są bezpośrednio poniesione z powodu choroby zwierząt lub zarażenia inwazyjnym gatunkiem obcym, które to koszty w innym przypadku zostałyby poniesione przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem, a także o wszelkie dochody ze sprzedaży produktów związanych z ubojem, eliminacją i zniszczeniem zwierząt do celów zapobiegawczych lub eliminacji.
- 193) W wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach Komisja może zaakceptować inne koszty poniesione z powodu chorób zwierząt w sektorze akwakultury lub zarażenia inwazyjnym gatunkiem obcym.
- 194) Wysokość pomocy i wszelkich innych płatności otrzymanych przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem, w tym płatności w ramach innych środków krajowych lub unijnych lub też polis ubezpieczeniowych lub funduszy ubezpieczeń wzajemnych z tytułu tych samych kosztów kwalifikowalnych, musi być ograniczona do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

1.4. Pomoc mająca na celu naprawienie szkód wyrządzonych przez zwierzęta chronione

- 195) Komisja uzna, że pomoc mająca na celu naprawienie szkód wyrządzonych przez zwierzęta chronione jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, jeżeli jest ona zgodna z zasadami określonymi w części I rozdział 3 i spełnia szczególne warunki określone w niniejszej sekcji.
- 196) Pomoc mającą na celu naprawienie szkód wyrządzonych przez zwierzęta chronione uznaje się za odpowiednie narzędzie, aby pomóc przedsiębiorstwom w sprostaniu ryzyku stwarzanemu przez gatunki chronione w prawie unijnym lub krajowym i ułatwieniu rozwoju działalności gospodarczej lub niektórych regionów gospodarczych bez zmieniania warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, o ile pomoc taka spełnia warunki określone w niniejszej sekcji.
- 197) Pomoc w ramach niniejszej sekcji można przyznać jedynie jeżeli:
- a) istnieje bezpośredni związek przyczynowy między poniesionymi szkodami a zachowaniem zwierząt chronionych;
 - b) kosztami kwalifikowalnymi są koszty szkód poniesionych bezpośrednio w wyniku zachowania zwierząt chronionych, oszacowane przez organ publiczny, niezależnego rzeczoznawcę uznanego przez organ przyznający pomoc lub zakład ubezpieczeń; oraz
 - c) w sektorze rybołówstwa pomoc dotyczy wyłącznie szkód w połowach, bez względu na jakikolwiek wpływ zwierząt chronionych na całą dziką populację.
- 198) Pomoc musi być wypłacana bezpośrednio danemu przedsiębiorstwu lub grupie producentów lub organizacji, której to przedsiębiorstwo jest członkiem. W przypadku gdy pomoc wypłacana jest grupie producentów lub organizacji, kwota pomocy nie może przekraczać kwoty pomocy, do jakiej kwalifikuje się dane przedsiębiorstwo.

- 199) Programy pomocy odnoszące się do szkody wyrządzonej przez zwierzęta chronione ustanawia się w terminie trzech lat od daty wystąpienia szkody. Pomoc musi zostać wypłacona w ciągu czterech lat od tej daty.
- 200) Koszty kwalifikowalne mogą obejmować:
- a) wartość rynkową zwierząt uszkodzonych lub zabitych przez zwierzęta chronione;
 - b) szkody materialne dotyczące następujących aktywów: sprzęt, maszyny i budynki.
- 201) Wartość rynkową, o której mowa w pkt (200) lit. a), należy ustalić na podstawie wartości zwierząt bezpośrednio przed wystąpieniem szkody, jaką takie zwierzęta miałyby, gdyby nie zostały dotknięte zachowaniem zwierząt chronionych.
- 202) Obliczenie szkód materialnych musi opierać się na kosztach naprawy lub wartości ekonomicznej przedmiotowych aktywów przed wystąpieniem szkody. Nie mogą one przekroczyć kosztów napraw lub zmniejszenia godziwej wartości rynkowej spowodowanych przez zachowanie zwierząt chronionych, tj. różnicy pomiędzy wartością składnika aktywów bezpośrednio przed wystąpieniem szkody i bezpośrednio po nim.
- 203) Kwota ta może zostać zwiększona o inne koszty poniesione przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem z powodu zachowania zwierząt chronionych, a w każdym wypadku musi zostać zmniejszona o wszelkie koszty nieponiesione bezpośrednio z powodu zachowania zwierząt chronionych, które w innym przypadku zostałyby poniesione przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem, a także o wszelkie dochody ze sprzedaży produktów związanych ze zwierzętami uszkodzonymi lub zabitymi.
- 204) Komisja może uznać inne metody obliczania szkód, pod warunkiem, że wykazano, że są one reprezentatywne i nie zostały ustalone na podstawie rażąco zawyżonych połowów lub wyników produkcji oraz nie powodują nadwyżki rekompensaty w przypadku jakiegokolwiek przedsiębiorstwa będącego beneficjentem.
- 205) Z wyjątkiem pierwszych ataków zwierząt chronionych, od przedsiębiorstwa będącego beneficjentem wymaga się rozsądnego wkładu w celu zmniejszenia ryzyka zakłócenia konkurencji i zapewnienia bodźca do minimalizowania ryzyka wyrządzenia szkód. Wkład ten powinien przyjąć formę działań zapobiegawczych takich jak wzniesienie płotów ochronnych w zakresie proporcjonalnym do ryzyka wyrządzenia szkód przez zwierzęta chronione na danym obszarze, chyba że wdrożenie takich środków nie jest racjonalnie możliwe.
- 206) Wysokość pomocy i wszelkich innych płatności przyznanych w celu wyrównania szkód, w tym płatności w ramach polis ubezpieczeniowych, musi być ograniczona do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

1.5. Pomoc na inwestycje mające na celu zapobieganie szkodom spowodowanym zdarzeniami powodującymi ryzyko oraz ograniczanie takich szkód

- 207) Komisja uzna, że pomoc na inwestycje mające na celu zapobieganie szkodom spowodowanym zdarzeniami powodującymi ryzyko oraz ograniczanie takich szkód jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, jeżeli

taka pomoc spełnia zasady określone w części I rozdział 3 oraz szczególne warunki określone w niniejszej sekcji.

- 208) Pomoc na inwestycje mające na celu zapobieganie szkodom spowodowanym zdarzeniami powodującymi ryzyko oraz ograniczanie takich szkód uznaje się za odpowiednie narzędzie mające na celu pomoc przedsiębiorstwom w ograniczeniu ryzyka wystąpienia takich szkód lub wielkości szkody i ułatwieniu rozwoju działalności gospodarczej lub niektórych regionów gospodarczych bez wywierania niekorzystnego wpływu na warunki wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, o ile spełnia ona warunki określone w niniejszej sekcji.
- 209) Inwestycja musi służyć przede wszystkim celowi zapobiegania szkodom spowodowanym zdarzeniami powodującymi ryzyko oraz ograniczania takich szkód. W odniesieniu do zapobiegania szkodom wyrządzonym przez zwierzęta chronione w sektorze rybołówstwa oraz ograniczania takich szkód inwestycja musi mieć na celu zapobieganie atakom drapieżników lub uszkodzeniom narzędzi połowowych lub innego sprzętu oraz ich ograniczanie.
- 210) W odniesieniu do inwestycji wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE⁶² pomoc musi być uzależniona od przeprowadzenia takiej oceny, a zezwolenie na realizację odnośnego projektu inwestycyjnego zostać wydane przed datą przyznania pomocy indywidualnej.
- 211) Pomoc musi obejmować koszty kwalifikowalne, które są bezpośrednie i specyficzne w stosunku do działań zapobiegawczych. Koszty kwalifikowalne mogą obejmować koszty:
- a) budowy, nabycia, w tym leasingu, lub modernizacji nieruchomości oraz
 - b) zakupu lub leasingu maszyn i urządzeń do wartości rynkowej danego składnika aktywów.
- 212) Maksymalna intensywność pomocy ograniczona jest do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

Rozdział 2

2. POMOC W REGIONACH NAJBARDZIEJ ODDALONYCH

- 213) Regiony najbardziej oddalone Unii napotykają stałe ograniczenia w rozwoju, co uwzględniono w art. 349 TFUE, na mocy którego Unia może przyjąć specyficzne środki w celu wsparcia regionów najbardziej oddalonych, w tym dostosować warunki stosowania prawa Unii w tych regionach i dostęp do programów Unii. Uwzględniając komunikat Komisji „Postawienie ludzi na pierwszym miejscu, zapewnienie trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, uwolnienie potencjału regionów najbardziej oddalonych UE”⁶³, Komisja oceni

⁶² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko. Tekst mający znaczenie dla EOG (Dz.U. L 26 z 28.1.2012, s. 1).

⁶³ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Postawienie ludzi na pierwszym miejscu, zapewnienie trwałego

pomoc w tych regionach na podstawie zasad określonych w części I rozdział 3 niniejszych wytycznych i szczególnych warunków określonych w niniejszej sekcji.

2.1. Pomoc operacyjna w regionach najbardziej oddalonych

- 214) Pomoc operacyjna w regionach najbardziej oddalonych jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE, jeżeli spełnia zasady określone w części I rozdział 3, szczególne warunki określone w niniejszej sekcji oraz jest zgodna z przepisami szczegółowymi mającymi zastosowanie do tych regionów.
- 215) Niniejsza sekcja dotyczy pomocy operacyjnej w regionach najbardziej oddalonych, o których mowa w art. 349 TFUE, która zgodnie z art. 10 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2021/1139 ma na celu zaradzenie konkretnym ograniczeniom w tych regionach wynikającym z ich oddalenia, charakteru wyspiarskiego, niewielkich rozmiarów, trudnej topografii i klimatu, ich zależności gospodarczej od niewielkiej liczby produktów, podczas gdy trwałość i łączne występowanie tych czynników poważnie szkodzą ich rozwojowi. W ramach stosowania niniejszej sekcji Komisja bierze pod uwagę, w stosownych przypadkach, spójność pomocy operacyjnej ze środkami w ramach EFMRA dla danego regionu oraz jej wpływ na konkurencję i handel zarówno w danych regionach, jak i w pozostałych częściach Unii.
- 216) Pomoc w ramach niniejszej sekcji nie może wykraczać poza to, co jest niezbędne do zaradzenia konkretnym ograniczeniom w regionach najbardziej oddalonych, wynikającym z ich izolacji, wyspiarskiego charakteru i skrajnego oddalenia.
- 217) Koszty kwalifikowalne wynikające z takich konkretnych ograniczeń należy obliczać zgodnie z kryteriami określonymi w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/1972⁶⁴.
- 218) W celu uniknięcia nadmiernej rekompensaty dane państwo członkowskie musi wziąć pod uwagę inne rodzaje interwencji publicznej, w tym, w stosownych przypadkach, rekompensatę za dodatkowe koszty poniesione przez operatorów, którzy zajmują się połowami, chowem i hodowlą, przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu określonych produktów rybołówstwa i akwakultury z regionów najbardziej oddalonych, wypłacaną na podstawie art. 24 i art. 35–37 rozporządzenia (UE) 2021/1139.
- 219) Wysokość pomocy i wszelkich innych płatności otrzymanych przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem z tytułu tych samych kosztów kwalifikowalnych musi być ograniczona do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, uwolnienie potencjału regionów najbardziej oddalonych UE (COM(2022) 198 final z 3.5.2022 r.).

⁶⁴ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/1972 z dnia 11 sierpnia 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1139 ustanawiające Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2017/1004 poprzez ustanowienie kryteriów obliczania kosztów dodatkowych poniesionych przez operatorów, którzy zajmują się połowami, chowem i hodowlą, przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu określonych produktów rybołówstwa i akwakultury z regionów najbardziej oddalonych (Dz.U. L 402 z 15.11.2021, s. 1).

2.2. Pomoc na odnowienie floty rybackiej w regionach najbardziej oddalonych

- 220) Komisja uzna, że pomoc na odnowienie floty rybackiej w regionach najbardziej oddalonych jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE, jeżeli taka pomoc jest zgodna z zasadami określonymi w części I rozdział 3 oraz spełnia szczególne warunki określone w niniejszej sekcji.
- 221) Niniejsza sekcja dotyczy pomocy na odnowienie floty rybackiej w regionach najbardziej oddalonych, o których mowa w art. 349 TFUE, mającej na celu wsparcie kosztów związanych z nabyciem nowego statku rybackiego, który zostanie zarejestrowany w regionie najbardziej oddalonym.
- 222) Pomoc w ramach niniejszej sekcji można przyznać jedynie jeżeli:
- a) nowy statek rybacki przestrzega unijnych i krajowych przepisów w zakresie higieny, zdrowia, bezpieczeństwa i warunków pracy na pokładzie statków rybackich i parametrów statków rybackich; oraz
 - b) w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy główne miejsce rejestracji przedsiębiorstwa będącego beneficjentem znajduje się w regionie najbardziej oddalonym, gdzie nowy statek zostanie zarejestrowany.
- 223) W dniu przyznania pomocy sprawozdanie przygotowane zgodnie z art. 22 ust. 2 i 3 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 przed tą datą musi wykazać, że istnieje równowaga między zdolnością połowową a uprawnieniami do połowów w segmencie floty regionu najbardziej oddalonego, do którego nowy statek będzie należeć („sprawozdanie krajowe”).
- 224) Nie można przyznać żadnej pomocy, jeżeli sprawozdania krajowego, a w szczególności zawartej w nim oceny równowagi, nie przygotowano na podstawie biowskaźników, wskaźników gospodarczych i wskaźników wykorzystania statków, określonych we wspólnych wytycznych⁶⁵, o których mowa w art. 22 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013.
- 225) W związku z powyższym, aby przyznanie pomocy określonej w niniejszej sekcji było możliwe, muszą być spełnione następujące warunki:
- a) dane państwo członkowskie musi przedstawić Komisji sprawozdanie krajowe do dnia 31 maja roku N;
 - b) w sprawozdaniu krajowym należy wykazać, że istnieje równowaga między zdolnością połowową a uprawnieniami do połowów w segmencie floty, do którego nowy statek będzie należeć; oraz
 - c) wniosek ze sprawozdania krajowego za rok N, a w szczególności z zawartej w nim oceny równowagi, nie może zostać zakwestionowany przez Komisję.
- 226) Do celów pkt (225) lit. c) ocenę równowagi zawartą w sprawozdaniu krajowym uznaje się za zakwestionowaną, jeżeli Komisja prześle pismo w tej sprawie do danego państwa członkowskiego na podstawie art. 22 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 do dnia 31 marca roku N+1. Jeżeli w tym terminie żadne takie pismo nie zostanie przesłane lub w takim piśmie nie zostanie zakwestionowana ocena

⁶⁵ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady – Wytyczne dotyczące analizy równowagi między zdolnością połowową a uprawnieniami do połowów zgodnie z art. 22 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa (COM(2014) 545 final).

równowagi zawarta w sprawozdaniu krajowym, dane państwo członkowskie może przystąpić do przyznania pomocy.

- 227) Dane państwo członkowskie może przyznać pomoc na podstawie sprawozdania krajowego za rok N wyłącznie do dnia 31 grudnia roku N+1.
- 228) W żadnym momencie nie można przekroczyć limitów zdolności połowowej każdego państwa członkowskiego i każdego segmentu floty regionów najbardziej oddalonych określonych w załączniku II do rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, z uwzględnieniem ewentualnego zmniejszenia tych limitów zgodnie z art. 22 ust. 6 tego rozporządzenia. Wprowadzenie do floty nowej zdolności połowowej nabytej dzięki pomocy musi być przeprowadzone z pełnym poszanowaniem tych limitów zdolności połowowych i nie może prowadzić do ich przekroczenia.
- 229) Pomocy nie można uzależnić od zakupu nowego statku w konkretnej stoczni.
- 230) Maksymalna intensywność pomocy nie może przekroczyć 60 % całkowitych kosztów kwalifikowalnych w przypadku statków o długości całkowitej poniżej 12 metrów, nie może przekroczyć 50 % całkowitych kosztów kwalifikowalnych w przypadku statków o długości całkowitej przynajmniej 12 metrów i poniżej 24 metrów i nie może przekroczyć 25 % całkowitych kosztów kwalifikowalnych w przypadku statków o długości całkowitej wynoszącej przynajmniej 24 metry.
- 231) Statek nabyty dzięki pomocy musi pozostać zarejestrowany w regionie najbardziej oddalonym przez co najmniej 15 lat od daty przyznania pomocy i musi w tym czasie wyładowywać wszystkie swoje połowy w regionie najbardziej oddalonym. Jeżeli warunek ten nie jest spełniony, należy zwrócić kwotę pomocy proporcjonalną do okresu lub stopnia niezgodności.

2.3. Pomoc na inwestycje w sprzęt przyczyniający się do zwiększenia bezpieczeństwa, w tym sprzęt umożliwiający statkom rybackim rozszerzenie ich obszarów połowowych, w przypadku łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego w regionach najbardziej oddalonych

- 232) Komisja uzna, że pomoc na inwestycje w sprzęt przyczyniający się do zwiększenia bezpieczeństwa, w tym sprzęt umożliwiający statkom rybackim rozszerzenie ich obszarów połowowych, w przypadku łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego w regionach najbardziej oddalonych, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE, jeżeli taka pomoc spełnia zasady określone w części I rozdział 3 oraz szczególne warunki określone w niniejszej sekcji.
- 233) Pomoc w ramach niniejszej sekcji powinna przyczyniać się do wzmocnienia działalności połowowej zrównoważonej pod względem gospodarczym, społecznym i środowiskowym, poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy na statkach oraz – w stosownych przypadkach – umożliwiać statkom rybackim rozszerzenie ich obszarów połowowych do 20 mil od brzegu w przypadku łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego.
- 234) Na zasadzie odstępstwa od pkt (47) pomoc w ramach niniejszej sekcji można przyznać w celu spełnienia obowiązkowych wymogów unijnych lub krajowych.
- 235) Pomoc na inwestycje pociągające za sobą wymianę lub modernizację głównego lub dodatkowego silnika statku rybackiego może być kwalifikowalna wyłącznie na

podstawie art. 18 rozporządzenia (UE) 2021/1139 lub na podstawie części II rozdział 3 sekcja 3.2 niniejszych wytycznych.

- 236) Pomoc na inwestycje prowadzące do zwiększenia pojemności brutto statku rybackiego może być kwalifikowalna wyłącznie na podstawie art. 19 rozporządzenia (UE) 2021/1139 lub na podstawie części II rozdział 3 sekcja 3.3 niniejszych wytycznych.
- 237) Maksymalna intensywność pomocy ograniczona jest do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

Rozdział 3

3. POMOC NA ŚRODKI DOTYCZĄCE FLOTY I ZAPRZESTANIE DZIAŁALNOŚCI POŁOWOWEJ

- 238) W celu wzmocnienia działalności połowowej zrównoważonej pod względem gospodarczym, społecznym i środowiskowym właściwe jest uwzględnienie w niniejszych wytycznych niektórych środków finansowanych z zasobów krajowych, przeznaczonych na inwestycje w statki rybackie i zaprzestanie działalności połowowej.
- 239) Aby zapewnić spójność i zgodność między unijną polityką pomocy państwa a WPRyb, warunki mające zastosowanie do tych środków finansowanych wyłącznie z zasobów krajowych muszą odzwierciedlać wymogi określone w ramach EFMRA dla równoważnych środków współfinansowanych przez UE, a mianowicie środków określonych w art. 17–21 rozporządzenia (UE) 2021/1139, chyba że niniejsza sekcja stanowi inaczej.
- 240) Pomoc na podstawie niniejszego rozdziału można również przyznać na rzecz rybołówstwa śródlądowego na szczególnych warunkach określonych w sekcjach 3.1–3.6.
- 241) Jeżeli pomoc na podstawie niniejszego rozdziału przyznaje się w odniesieniu do unijnego statku rybackiego, statek ten nie może być przenoszony poza Unię ani nie można zmieniać jego bandery przez okres co najmniej pięciu lat od płatności końcowej w ramach pomocy.

3.1. Pierwsze nabycie statku rybackiego

- 242) Komisja uzna, że pomoc na pierwsze nabycie statku rybackiego jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, jeżeli taka pomoc spełnia zasady określone w części I rozdział 3 oraz szczególne warunki określone w niniejszej sekcji.
- 243) Pomoc na pierwsze nabycie statku rybackiego może stanowić odpowiednie narzędzie wspierające nowych rybaków w sektorze i zachęcające do wymiany pokoleniowej. Z tego powodu pomoc na pierwsze nabycie statku rybackiego może w niektórych przypadkach ułatwić rozwój działalności gospodarczej lub niektórych regionów gospodarczych bez zmieniania warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, o ile spełnia ona warunki określone w niniejszej sekcji.
- 244) Pomoc w ramach niniejszej sekcji można przyznać jedynie:

- a) osobie fizycznej, która w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy ma nie więcej niż 40 lat i przepracowała co najmniej pięć lat w zawodzie rybaka lub zdobyła odpowiednie kwalifikacje;
 - b) osobom prawnym będącym w całości własnością jednej lub większej liczby osób fizycznych, z których każda spełnia warunki określone w lit. a);
 - c) w przypadku wspólnego pierwszego nabycia statku rybackiego – kilku osobom fizycznym, z których każda spełnia warunki określone w lit. a);
 - d) w przypadku nabycia częściowej własności statku rybackiego – osobie fizycznej, która spełnia warunki określone w lit. a) i którą uznaje się za posiadającą prawa kontrolne w odniesieniu do tego statku jako właściciel co najmniej 33 % statku lub 33 % udziałów w statku, lub podmiotowi prawnemu, który spełnia warunki określone w lit. b) i którego uznaje się za posiadającego prawa kontrolne w odniesieniu do tego statku jako właściciel co najmniej 33 % statku lub 33 % udziałów w statku.
- 245) Pomoc w ramach niniejszej sekcji może być przyznana wyłącznie w odniesieniu do statku rybackiego, który spełnia wszystkie następujące wymogi:
- a) należy do segmentu floty, w stosunku do którego najnowsze sprawozdanie na temat zdolności połowowej, o którym mowa w art. 22 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, wykazało równowagę między zdolnościami połowowymi a uprawnieniami do połowów dostępnymi dla tego segmentu;
 - b) jest wyposażony w sprzęt do prowadzenia działalności połowowej;
 - c) jego długość całkowita wynosi nie więcej niż 24 metry;
 - d) był zarejestrowany w unijnym rejestrze floty przez co najmniej trzy lata kalendarzowe poprzedzające rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy w przypadku statku łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego i przez co najmniej pięć lat kalendarzowych w przypadku innego rodzaju statku; oraz
 - e) był zarejestrowany w unijnym rejestrze floty przez maksymalnie 30 lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy.
- 246) Do celów pkt (245) lit. a) stosuje się procedurę i warunki określone w pkt (225)–(227) części II rozdział 2 sekcja 2.2.
- 247) W odniesieniu do rybołówstwa śródlądowego pkt (245) lit. a) nie ma zastosowania, a pkt (245) lit. d) i e) należy rozumieć jako odnoszący się do daty rozpoczęcia eksploatacji, zgodnie z prawem krajowym, zamiast daty rejestracji w unijnym rejestrze floty rybackiej.
- 248) Koszty kwalifikowalne mogą obejmować koszty bezpośrednie i pośrednie związane z pierwszym nabyciem statku rybackiego.
- 249) Maksymalna intensywność pomocy musi być ograniczona do 40 % kosztów kwalifikowalnych.
- 3.2. Wymiana lub modernizacja silnika głównego lub dodatkowego**
- 250) Komisja uzna, że pomoc na wymianę lub modernizację silnika głównego lub dodatkowego jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, jeżeli taka pomoc spełnia zasady określone w części I rozdział 3 oraz szczególne warunki określone w niniejszej sekcji.

- 251) Pomoc na wymianę lub modernizację silnika głównego lub dodatkowego może stanowić odpowiednie narzędzie zachęcające przedsiębiorstwa m.in. do zwiększenia efektywności energetycznej i zmniejszenia emisji CO₂. Z tego powodu pomoc na wymianę lub modernizację silnika głównego lub dodatkowego może w niektórych przypadkach ułatwić rozwój działalności gospodarczej lub niektórych regionów gospodarczych bez zmieniania warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, o ile spełnia ona warunki określone w niniejszej sekcji.
- 252) Pomoc w ramach niniejszej sekcji można przyznać wyłącznie na wymianę lub modernizację głównego lub dodatkowego silnika statku rybackiego o długości całkowitej do 24 metrów.
- 253) Pomoc w ramach niniejszej sekcji musi spełniać wszystkie następujące warunki:
- a) statek należy do segmentu floty, w stosunku do którego najnowsze sprawozdanie na temat zdolności połowowej, o którym mowa w art. 22 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, wykazało równowagę między zdolnościami połowowymi a uprawnieniami do połowów dostępnymi dla tego segmentu;
 - b) statek był zarejestrowany w unijnym rejestrze floty przez co najmniej pięć lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy;
 - c) w przypadku statków łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego i statków używanych do rybołówstwa śródlądowego – nowy lub zmodernizowany silnik ma moc (w kW) nie większą niż moc obecnego silnika;
 - d) w przypadku innych statków o długości całkowitej do 24 metrów – nowy lub zmodernizowany silnik ma moc (w kW) nie większą niż moc obecnego silnika i emituje co najmniej 20 % mniej CO₂ w porównaniu z obecnym silnikiem;
 - e) zdolność połowowa wycofana w wyniku wymiany lub modernizacji silnika głównego lub dodatkowego nie może być zastępowana.
- 254) Do celów pkt (253) lit. a) stosuje się procedurę i warunki określone w pkt (225)–(227) części II rozdział 2 sekcja 2.2.
- 255) W odniesieniu do rybołówstwa śródlądowego pkt (253) lit. a) nie ma zastosowania, a pkt (253) lit. b) należy rozumieć jako odnoszący się do daty rozpoczęcia eksploatacji, zgodnie z prawem krajowym, zamiast daty rejestracji w unijnym rejestrze floty rybackiej.
- 256) Państwa członkowskie muszą wykazać, że dysponują skutecznymi mechanizmami kontroli i egzekwowania przepisów, gwarantującymi spełnienie warunków określonych w niniejszej sekcji.
- 257) Państwa członkowskie muszą zapewnić, aby wszystkie wymienione lub zmodernizowane silniki podlegały fizycznej weryfikacji.
- 258) Redukcja emisji CO₂ wymagana na podstawie pkt (253) lit. d) będzie uznana za spełnioną w każdej z następujących sytuacji:
- a) w przypadku gdy odpowiednie informacje poświadczone przez producenta danego silnika w ramach homologacji typu lub świadectwa produktu wskazują, że nowy silnik emituje 20 % mniej CO₂ niż silnik wymieniany;

- b) w przypadku gdy odpowiednie informacje poświadczone przez producenta danego silnika w ramach homologacji typu lub świadectwa produktu wskazują, że nowy silnik zużywa 20 % mniej paliwa niż silnik wymieniany.
- 259) W przypadku gdy odpowiednie informacje poświadczone przez producenta danego silnika jako część homologacji typu lub świadectwa produktu dla jednego lub obu silników nie pozwalają na porównanie emisji CO₂ lub zużycia paliwa, zmniejszenie emisji CO₂ wymagane na mocy pkt (253) lit. d) zostanie uznane za spełnione w każdej z następujących sytuacji:
- a) nowy silnik wykorzystuje technologię energooszczędną, a różnica wieku między nowym silnikiem a silnikiem wymienianym wynosi co najmniej siedem lat;
- b) nowy silnik wykorzystuje rodzaj paliwa lub układ napędowy, który uznaje się za emitujący mniej CO₂ niż silnik wymieniany;
- c) państwo członkowskie ocenia, że nowy silnik emituje 20 % mniej CO₂ lub zużywa 20 % mniej paliwa w ramach zwykłego nakładu połowowego danego statku niż silnik wymieniany.
- 260) Rozporządzenie wykonawcze (UE) 2022/46⁶⁶ ma zastosowanie do celów określania technologii energooszczędnych, o których mowa w pkt (259) lit. a), i doprecyzowania elementów metodyki na potrzeby wdrożenia pkt (259) lit. c).
- 261) Koszty kwalifikowalne mogą obejmować koszty bezpośrednio i pośrednio związane z wymianą lub modernizacją silnika głównego lub dodatkowego.
- 262) Maksymalna intensywność pomocy musi być ograniczona do 40 % kosztów kwalifikowalnych.

3.3. Zwiększenie pojemności brutto statku rybackiego w celu poprawy bezpieczeństwa, warunków pracy lub efektywności energetycznej

- 263) Komisja uzna, że pomoc na zwiększenie pojemności brutto statku rybackiego w celu poprawy bezpieczeństwa, warunków pracy lub efektywności energetycznej jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, jeżeli taka pomoc spełnia zasady określone w części I rozdział 3 oraz szczególne warunki określone w niniejszej sekcji.
- 264) Pomoc na zwiększenie pojemności brutto statku rybackiego może stanowić odpowiednie narzędzie zachęcające przedsiębiorstwa do inwestowania w poprawę bezpieczeństwa, warunków pracy lub efektywności energetycznej. Z tego powodu pomoc na zwiększenie pojemności brutto statku rybackiego może w niektórych przypadkach ułatwić rozwój działalności gospodarczej lub niektórych regionów gospodarczych bez zmieniania warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, o ile spełnia ona warunki określone w niniejszej sekcji.

⁶⁶ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/46 z dnia 13 stycznia 2022 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1139 ustanawiającego Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2017/1004 w odniesieniu do określenia energooszczędnych technologii oraz doprecyzowania elementów metodyki ustalania zwykłego nakładu połowowego statków rybackich (Dz.U. L 9 z 14.1.2022, s. 27).

- 265) Pomoc w ramach niniejszej sekcji musi spełniać wszystkie następujące warunki:
- a) statek rybacki należy do segmentu floty, w stosunku do którego najnowsze sprawozdanie na temat zdolności połowowej, o którym mowa w art. 22 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, wykazało równowagę zdolności połowowej segmentu z uprawnieniami do połowów dostępnymi dla tego segmentu;
 - b) długość całkowita statku rybackiego wynosi nie więcej niż 24 metry;
 - c) statek rybacki był zarejestrowany w unijnym rejestrze floty przez co najmniej 10 lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy. oraz
 - d) wprowadzenie do floty rybackiej nowej zdolności połowowej wygenerowanej w wyniku operacji jest kompensowane uprzednim wycofaniem co najmniej takiej samej zdolności połowowej bez pomocy publicznej z tego samego segmentu floty lub z segmentu floty, w stosunku do którego najnowsze sprawozdanie dotyczące zdolności połowowej, o którym mowa w art. 22 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, wykazało brak równowagi zdolności połowowej z uprawnieniami do połowów dostępnymi dla tego segmentu.
- 266) Do celów pkt (265) lit. a) stosuje się procedurę i warunki określone w pkt (225)–(227) części II rozdział 2 sekcja 2.2.
- 267) Koszty kwalifikowalne mogą obejmować:
- a) zwiększenie pojemności brutto niezbędne do późniejszej instalacji lub renowacji obiektów zakwaterowania przeznaczonych wyłącznie do użytku przez załogę, w tym urządzeń sanitarnych, wspólnych pomieszczeń, pomieszczeń kuchennych i struktur tworzących pokład ochronny;
 - b) zwiększenie pojemności brutto niezbędne do późniejszego ulepszenia lub zainstalowania pokładowych systemów przeciwpożarowych, systemów bezpieczeństwa i alarmu lub systemów redukcji hałasu;
 - c) zwiększenie pojemności brutto niezbędne do późniejszej instalacji systemów mostka zintegrowanego w celu poprawy nawigacji lub sterowania silnikami;
 - d) zwiększenie pojemności brutto niezbędne do późniejszej instalacji lub renowacji silnika lub układu napędowego wykazującego lepszą efektywność energetyczną lub niższą emisję CO₂ w porównaniu z poprzednią sytuacją, którego moc nie przekracza uprzednio certyfikowanej mocy silnika na podstawie art. 40 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1224/2009⁶⁷ i którego maksymalna moc wyjściowa jest dla danego silnika lub modelu układu napędowego poświadczona przez producenta;
 - e) wymiana lub renowacja dziobu gruszkowego, pod warunkiem że poprawi to ogólną efektywność energetyczną statku rybackiego.

⁶⁷ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1224/2009 z dnia 20 listopada 2009 r. ustanawiające wspólnotowy system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 847/96, (WE) nr 2371/2002, (WE) nr 811/2004, (WE) nr 768/2005, (WE) nr 2115/2005, (WE) nr 2166/2005, (WE) nr 388/2006, (WE) nr 509/2007, (WE) nr 676/2007, (WE) nr 1098/2007, (WE) nr 1300/2008, (WE) nr 1342/2008 i uchylające rozporządzenia (EWG) nr 2847/93, (WE) nr 1627/94 oraz (WE) nr 1966/2006 (Dz.U. L 343 z 22.12.2009, s. 1).

- 268) W odniesieniu do rybołówstwa śródlądowego pkt (265) lit. a) i d) nie mają zastosowania, a pkt (265) lit. c) należy rozumieć jako odnoszący się do daty rozpoczęcia eksploatacji, zgodnie z prawem krajowym, zamiast daty rejestracji w unijnym rejestrze floty rybackiej.
- 269) Państwa członkowskie muszą wykazać, że dysponują skutecznymi mechanizmami kontroli i egzekwowania przepisów, gwarantującymi spełnienie warunków określonych w niniejszej sekcji.
- 270) Dane państwo członkowskie musi przekazać Komisji charakterystykę środka pomocy, w tym wielkość zwiększonej zdolności połowowej i cel tego zwiększenia.
- 271) Koszty kwalifikowalne mogą obejmować bezpośrednie i pośrednie koszty związane z pomocą inwestycyjną na rzecz poprawy bezpieczeństwa, warunków pracy lub efektywności energetycznej, prowadzącą do zwiększenia pojemności brutto statku rybackiego.
- 272) Maksymalna intensywność pomocy musi być ograniczona do 40 % kosztów kwalifikowalnych.

3.4. Pomoc na trwale zaprzestanie działalności połowowej

- 273) Komisja uzna, że pomoc na trwale zaprzestanie działalności połowowej jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, jeżeli taka pomoc spełnia zasady określone w części I rozdział 3 oraz szczególne warunki określone w niniejszej sekcji.
- 274) Pomoc na trwale zaprzestanie działalności połowowej może stanowić odpowiednie narzędzie pomagające przedsiębiorstwom będącym beneficjentami w sektorze rybołówstwa w dostosowaniu się do nowej sytuacji, w szczególności poprzez dywersyfikację na nowe rodzaje działalności gospodarczej⁶⁸. Z tego powodu pomoc na trwale zaprzestanie działalności połowowej może w niektórych przypadkach ułatwić rozwój działalności gospodarczej lub niektórych regionów gospodarczych bez zmieniania warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, o ile spełnia ona warunki określone w niniejszej sekcji.
- 275) Pomoc w ramach niniejszej sekcji musi spełniać wszystkie następujące warunki:
- a) zaprzestanie działalności musi stanowić jedno z narzędzi w planie działania, o którym mowa w art. 22 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013;
 - b) trwale zaprzestanie działalności połowowej musi polegać na zezłomowaniu statku rybackiego lub jego wycofaniu z eksploatacji i dostosowaniu do działań niestanowiących rybołówstwa komercyjnego;
 - c) statek rybacki musi być zarejestrowany jako aktywny oraz przez co najmniej 90 dni rocznie w ciągu ostatnich dwóch lat kalendarzowych poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie pomocy musiał prowadzić działalność połowową na morzu;

⁶⁸ Do celów niniejszej sekcji Komisja bierze pod uwagę doświadczenie zdobyte w zakresie pomocy państwa na trwale zaprzestanie działalności; zob. np. sprawa SA.101091, decyzja Komisji C(2022) 4764 final z dnia 11 lipca 2022 r., sprawa SA.102997, decyzja Komisji C(2022) 6248 final z dnia 30 sierpnia 2022 r. oraz sprawa SA.64737, decyzja Komisji C(2022) 5009 final z dnia 18 lipca 2022 r.

- d) równoważna zdolność połowowa musi zostać nieodwołalnie usunięta z unijnego rejestru floty rybackiej i nie może zostać zastąpiona;
 - e) należy nieodwołalnie cofnąć odpowiednie licencje połowowe i upoważnienia do połowów; oraz
 - f) w ciągu pięciu lat od otrzymania pomocy przedsiębiorstwo będące beneficjentem nie może zarejestrować żadnego statku rybackiego.
- 276) Jeżeli ze względu na swój charakter dana działalność połowowa nie może być prowadzona przez cały rok kalendarzowy, minimalny wymóg dotyczący działalności połowowej określony w pkt (275) lit. c) może zostać złagodzony, o ile stosunek liczby dni działalności do liczby dni połowowych jest taki sam jak stosunek liczby dni działalności do liczby dni kalendarzowych w roku w przypadku przedsiębiorstw będących beneficjentami, które prowadzą połowy przez cały rok.
- 277) Oprócz pomocy, o której mowa w pkt (275), Komisja może wyjątkowo zatwierdzić pomoc na trwałe zaprzestanie działalności połowowej, kierując się względami o charakterze gospodarczym lub innymi względami związanymi z ochroną żywych zasobów morza, w należycie uzasadnionych okolicznościach, które udowadniają państwa członkowskie. Na przykład pomoc może być uzasadniona w przypadku kwestii związanych z dobrym stanem środowiska wód morskich, popartym dowodami naukowymi, lub gdy zakres działalności połowowej na poziomie lokalnym nie może być dłużej utrzymany ze względu na zmniejszenie przestrzeni połowowej oraz gdy istnieje potrzeba zapewnienia uporządkowanej restrukturyzacji sektora, nawet jeżeli dane segmenty floty znajdują się w sytuacji równowagi.
- 278) Pomoc na podstawie pkt (277) musi spełniać warunki określone w pkt (275) lit. b)–f), a ponadto przedsiębiorstwa będące beneficjentami muszą zobowiązać się do niezwiększania swojej aktywnej zdolności połowowej od momentu złożenia wniosku o pomoc przez okres pięciu lat po wypłaceniu pomocy. Przedsiębiorstwa będące beneficjentami muszą również zobowiązać się do niewykorzystywania pomocy na wymianę lub modernizację silników, chyba że spełnione są warunki określone w art. 18 rozporządzenia (UE) 2021/1139.
- 279) Jeżeli rok przed zgłoszeniem państwo członkowskie przyznało jakąkolwiek pomoc lub wdrożyło operacje w ramach EFMR lub EFMRA prowadzące do zwiększenia zdolności połowowej w basenie morskim lub jeżeli włączyło takie operacje do krajowego programu EFMRA, dane państwo członkowskie musi wyjaśnić, w jakim zakresie pomoc na trwałe zaprzestanie działalności w tym samym basenie morskim jest zgodna z takim zwiększeniem zdolności połowowej, a także przedstawić uzasadnienie pomocy i udowodnić, że jest ona niezbędna.
- 280) W odniesieniu do rybołówstwa śródlądowego pomoc na trwałe zaprzestanie działalności połowowej można przyznać wyłącznie przedsiębiorstwom będącym beneficjentami prowadzącym działalność wyłącznie na wodach śródlądowych oraz w przypadkach środków ochronnych popartych dowodami naukowymi lub objętych pkt (277). Pkt (275) lit. a) nie ma zastosowania do rybołówstwa śródlądowego, a pkt (275) lit. d) i f) stosuje się przez odniesienie do odpowiedniego krajowego rejestru floty, jeżeli jest on dostępny na mocy prawa krajowego, zamiast do unijnego rejestru floty. Licencje połowowe i upoważnienia do połowów muszą zostać nieodwołalnie wycofane, niezależnie od tego, czy dostępny jest krajowy rejestr floty.
- 281) Ponadto w przypadku rybołówstwa śródlądowego stosuje się następujące dostosowanie dotyczące minimalnej liczby dni działalności połowowej określonej

w pkt (275) lit. c). Jeżeli statek rybacki prowadzi połowy wielu gatunków, w przypadku których dozwolona jest różna liczba dni połowowych na wodach śródlądowych, liczba dni połowowych do obliczenia stosunku określonego w pkt (276) jest średnią liczbą dni połowowych dozwolonych w odniesieniu do połowów tego statku. Minimalna liczba dni działalności połowowej wynikająca z takiego dostosowania nie może jednak w żadnym wypadku być mniejsza niż 30 dni ani większa niż 90 dni.

- 282) Pomoc na trwale zaprzestanie działalności połowowej może zostać przyznana wyłącznie:
- a) właścicielom unijnych statków rybackich, których dotyczy trwale zaprzestanie; oraz
 - b) rybakom, którzy przez co najmniej 90 dni rocznie w ciągu ostatnich dwóch lat kalendarzowych poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie pomocy pracowali na pokładzie unijnego statku rybackiego, którego dotyczy trwale zaprzestanie.
- 283) Minimalną liczbę dni roboczych określoną w pkt (282) lit. b) dostosowuje się zgodnie z pkt (276) i (281), jeżeli punkty te mają zastosowanie do statku rybackiego, na którym dany rybak prowadzi działalność.
- 284) Rybacy, o których mowa w pkt (282) lit. b), muszą zaprzestać wszelkiej działalności połowowej na pięć lat od otrzymania pomocy. W przypadku gdy rybak powróci do działalności połowowej w tym okresie, nienależnie wypłacone kwoty w ramach tej pomocy podlegają odzyskaniu przez odnośne państwo członkowskie proporcjonalnie do okresu, w którym warunek określony w pierwszym zdaniu niniejszego punktu nie był spełniany.
- 285) Państwa członkowskie muszą wykazać, że dysponują skutecznymi mechanizmami kontroli i egzekwowania w celu zagwarantowania przestrzegania warunków trwałego zaprzestania, w tym w celu zapewnienia trwałego wycofania zdolności połowowej, oraz zaprzestania wszelkiej działalności połowowej przez dany statek lub rybaków w następstwie zastosowania środka. W przypadku braku krajowego rejestru floty mającego zastosowanie do wód śródlądowych, państwa członkowskie muszą również wykazać, że takie mechanizmy kontroli i egzekwowania zapewniają zarządzanie zdolnością połowową porównywalne z tym, które ma zastosowanie do rybołówstwa morskiego.
- 286) Koszty kwalifikowalne należy obliczać na poziomie indywidualnego beneficjenta.
- 287) Koszty kwalifikowalne mogą obejmować:
- a) w przypadku zezłomowania statku rybackiego:
 - (i) koszty zezłomowania;
 - (ii) rekompensatę za utratę wartości statku rybackiego obliczoną według jego aktualnej ceny rynkowej;
 - b) w przypadku wycofania z eksploatacji i dostosowania do działań niestanowiących rybołówstwa komercyjnego: koszty inwestycyjne związane z przekształceniem statku rybackiego na potrzeby innej działalności gospodarczej; oraz
 - c) koszty związane z rybakami określonymi w pkt (282) lit. b) mogą również obejmować obowiązkowe wydatki socjalne wynikające z wdrożenia trwałego

zaprzestania działalności, o ile nie są one objęte innymi przepisami krajowymi w przypadku zaprzestania działalności gospodarczej.

- 288) Komisja może przyjąć inne metody obliczeń, pod warunkiem że jest przekonana, iż opierają się one na obiektywnych kryteriach i nie powodują nadmiernej rekompensaty w przypadku jakiegokolwiek przedsiębiorstwa będącego beneficjentem.
- 289) Koszty kwalifikowalne należy pomniejszyć o wszelkie koszty nieponiesione z powodu trwałego zaprzestania działalności połowowej, które w przeciwnym razie zostałyby poniesione przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem.
- 290) Maksymalna pomoc musi być ograniczona do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

3.5. Pomoc na tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej

- 291) Komisja uzna, że pomoc na tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, jeżeli taka pomoc spełnia zasady określone w części I rozdział 3 oraz szczególne warunki określone w niniejszej sekcji.
- 292) Pomoc na tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej może stanowić odpowiednie narzędzie pomagające sektorowi reagować na okoliczności, które uzasadniają ograniczone zawieszenie nakładów połowowych⁶⁹. Z tego powodu pomoc na tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej może w niektórych przypadkach ułatwić rozwój działalności gospodarczej lub niektórych regionów gospodarczych bez zmieniania warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, o ile spełnia ona warunki określone w niniejszej sekcji.
- 293) Pomoc w ramach niniejszej sekcji można przyznawać w następujących przypadkach:
 - a) środki ochronne, o których mowa w art. 7 ust. 1 lit. a), b), c), i) oraz j) rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 lub równoważne środki ochrony przyjęte przez regionalne organizacje ds. zarządzania rybołówstwem, jeżeli środki te mają zastosowanie do Unii, pod warunkiem że potrzebne jest zmniejszenie nakładu połowowego, na podstawie opinii naukowych, aby osiągnąć cele WPRyb określone w art. 2 ust. 2 i art. 2 ust. 5 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1380/2013;
 - b) środki Komisji w przypadku poważnego zagrożenia dla żywych zasobów morza, jak określono w art. 12 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013;
 - c) środki nadzwyczajne państw członkowskich na podstawie art. 13 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013;
 - d) wstrzymanie – spowodowane siłą wyższą – stosowania umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów lub protokołu do takiej umowy; oraz

⁶⁹ Do celów niniejszej sekcji Komisja bierze pod uwagę doświadczenie zdobyte w zakresie pomocy państwa na tymczasowe zaprzestanie działalności: zob. np. sprawa SA.62426, decyzja Komisji C(2021) 2780 final z dnia 23 kwietnia 2021 r., sprawa SA.64035, decyzja Komisji C(2021) 6458 final z dnia 3 września 2021 r. oraz sprawa SA.102242, decyzja Komisji C(2022)2983 final z dnia 10 maja 2022 r.

- e) incydenty środowiskowe lub kryzysy zdrowotne, oficjalnie uznane przez właściwe organy odpowiedniego państwa członkowskiego.
- 294) Pomoc w ramach niniejszej sekcji można przyznać wyłącznie wtedy, gdy działalność połowowa danego statku lub rybaka została wstrzymana na co najmniej 30 dni w danym roku kalendarzowym.
- 295) Pomoc na tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej może zostać przyznana wyłącznie:
- a) właścicielom lub operatorom unijnych statków rybackich, które są zarejestrowane jako aktywne i które prowadziły działalność połowową przez co najmniej 120 dni w ciągu ostatnich dwóch lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy;
 - b) rybakom, którzy przez co najmniej 120 dni w ciągu ostatnich dwóch lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy pracowali na pokładzie unijnego statku rybackiego, którego dotyczy tymczasowe zaprzestanie;
 - c) rybakom łowiącym z brzegu, którzy przez co najmniej 120 dni w ciągu ostatnich dwóch lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy prowadzili działalność połowową.
- 296) Jeżeli dana działalność połowowa ma taki charakter, że nie może być prowadzona przez cały rok kalendarzowy, okres 120 dni określony w pkt (295) lit. a), b) i c) może zostać skrócony, o ile stosunek liczby dni działalności do liczby dni połowowych jest taki sam jak stosunek liczby dni działalności do liczby dni kalendarzowych w roku w przypadku przedsiębiorstw będących beneficjentami, które mogą prowadzić połowy przez cały rok.
- 297) W odniesieniu do rybołówstwa śródlądowego pomoc na tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej można przyznać wyłącznie przedsiębiorstwom będącym beneficjentami prowadzącym działalność wyłącznie na wodach śródlądowych oraz w przypadkach środków ochronnych popartych dowodami naukowymi lub objętych pkt (293) lit. e). Pkt (295) lit. a) stosuje się przez odniesienie do odpowiedniego krajowego rejestru floty, jeżeli jest on przewidziany w prawie krajowym.
- 298) Ponadto w przypadku rybołówstwa śródlądowego stosuje się następujące dostosowanie dotyczące minimalnej liczby dni działalności połowowej określonej w pkt (295) lit. a), b) i c). Jeżeli statek rybacki lub rybak prowadzi połowy wielu gatunków, w przypadku których dozwolona jest różna liczba dni połowowych na wodach śródlądowych, liczba dni połowowych do obliczenia stosunku określonego w pkt (296) jest średnią liczbą dni połowowych dozwolonych w odniesieniu do połowów tego statku lub rybaka. Minimalna liczba dni działalności połowowej wynikająca z takiego dostosowania nie może jednak w żadnym wypadku być mniejsza niż 40 dni ani większa niż 120 dni.
- 299) Pomoc, o której mowa w niniejszej sekcji, może zostać przyznana maksymalnie na okres 12 miesięcy na statek lub na rybaka w okresie programowania EFMRA, niezależnie od źródła finansowania, czy to finansowanego ze środków krajowych, czy współfinansowanego zgodnie z art. 21 rozporządzenia (UE) 2021/1139. Państwa członkowskie muszą w takim przypadku przestrzegać obowiązku sprawozdawczego określonego w pkt(346).

- 300) Cała działalność połowowa prowadzona przez dane statki lub danych rybaków musi zostać faktycznie zawieszona w okresie, którego dotyczy tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej.
- 301) Państwa członkowskie muszą wykazać, że dysponują skutecznymi mechanizmami kontroli i egzekwowania w celu zagwarantowania przestrzegania warunków związanych z tymczasowym zaprzestaniem, w tym w celu zapewnienia zaprzestania wszelkiej działalności połowowej przez dany statek lub danego rybaka w okresie, którego dotyczy środek.
- 302) Koszty kwalifikowalne mogą obejmować:
- a) utratę dochodów z powodu tymczasowego zaprzestania działalności połowowej; oraz
 - b) inne koszty związane z utrzymaniem, konserwacją i zachowaniem niewykorzystywanych aktywów podczas tymczasowego zaprzestania działalności połowowej.
- 303) Koszty kwalifikowalne należy obliczać na poziomie indywidualnego beneficjenta.
- 304) Utratę dochodów oblicza się przez odjęcie:
- a) iloczynu ilości produktów rybołówstwa wyprodukowanych w roku tymczasowego zaprzestania działalności połowowej, oraz średniej ceny sprzedaży uzyskanej w tym roku,
od
 - b) iloczynu średniej rocznej ilości produktów rybołówstwa wyprodukowanych w okresie trzech lat poprzedzających tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej lub średniej z trzech lat opartej na okresie pięciu lat poprzedzających tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej, oraz uzyskanej średniej ceny sprzedaży.
- 305) Koszty związane z utrzymaniem, konserwacją i zachowaniem niewykorzystywanych aktywów podczas tymczasowego zaprzestania działalności połowowej muszą być obliczane na podstawie średniej kosztów poniesionych w okresie trzech lat poprzedzających tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej lub na podstawie średniej z trzech lat w okresie pięciu lat poprzedzających tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej.
- 306) Koszty kwalifikowalne mogą obejmować inne koszty poniesione przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem z powodu tymczasowego zaprzestania działalności połowowej i muszą zostać pomniejszone o wszelkie koszty nieponiesione z powodu tymczasowego zaprzestania działalności połowowej, które w przeciwnym razie zostałyby poniesione przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem.
- 307) Komisja może przyjąć inne metody obliczeń, pod warunkiem że jest przekonana, iż opierają się one na obiektywnych kryteriach i nie powodują nadmiernej rekompensaty w przypadku jakiegokolwiek przedsiębiorstwa będącego beneficjentem.
- 308) W przypadku gdy statek jest wykorzystywany w okresie tymczasowego zaprzestania działalności do celów innych niż rybołówstwo komercyjne, należy zadeklarować i odliczyć wszelkie dochody od pomocy przyznanej na mocy niniejszej sekcji, nie

można natomiast przyznać pomocy na pokrycie innych kosztów związanych z utrzymaniem, konserwacją i zachowaniem niewykorzystywanych aktywów w okresie tymczasowego zaprzestania działalności połowowej.

- 309) Jeżeli MŚP założono mniej niż trzy lata przed datą tymczasowego zaprzestania działalności połowowej, odniesienie do okresu trzech lub pięciu lat w pkt (304) lit. b) i (305) należy rozumieć jako odnoszące się do ilości wyprodukowanej i sprzedanej lub kosztów poniesionych przez przeciętne przedsiębiorstwo tej samej wielkości co wnioskodawca, tj. odpowiednio przez mikroprzedsiębiorstwo, małe lub średnie przedsiębiorstwo w sektorze krajowym lub regionalnym odczuwającym skutki tymczasowego zaprzestania działalności połowowej.
- 310) Wysokość pomocy i wszelkich innych płatności, w tym płatności w ramach polis ubezpieczeniowych, otrzymanych z tytułu tymczasowego zaprzestania działalności połowowej, musi być ograniczona do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

3.6. Wsparcie płynnościowe dla rybaków

- 311) Komisja uzna, że wsparcie płynnościowe dla rybaków jest zgodne z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, jeżeli takie wsparcie spełnia zasady określone w części I rozdział 3 oraz szczególne warunki określone w niniejszej sekcji.
- 312) Wsparcie płynnościowe dla rybaków może stanowić odpowiednie narzędzie pomagające przedsiębiorstwom w przedmiotowym sektorze reagować na okoliczności, które zagrażają ich rentowności. Z tego powodu wsparcie płynnościowe dla rybaków może w niektórych przypadkach ułatwić rozwój działalności gospodarczej lub niektórych regionów gospodarczych bez zmieniania warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, o ile spełnia ono warunki określone w niniejszej sekcji.
- 313) Pomoc w ramach niniejszej sekcji można wyjątkowo zatwierdzić w należycie uzasadnionych przypadkach udowodnionych przez dane państwo członkowskie w celu zrekompensowania utraty dochodów przez właścicieli statków i rybaków, wynikającej z niezależnych zdarzeń powodujących tymczasowe ograniczenie działalności połowowej. Następujące przypadki nie stanowią takich niezależnych zdarzeń:
- a) przypadki tymczasowego zaprzestania działalności połowowej wymienione w sekcji 3.5 niniejszego rozdziału;
 - b) środki ochronne wdrożone zgodnie z umowami o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów oraz umowami w sprawie wymiany lub wspólnego zarządzania;
 - c) zmniejszenie lub utrata uprawnień do połowów na wodach UE w ramach wdrażania WPRyb;
 - d) zmniejszenie lub utrata uprawnień do połowów w odniesieniu do wód nienależących do UE, np. w wyniku nieodnowienia, zawieszenia, rozwiązania lub renegocjacji umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów oraz umów w sprawie wymiany lub wspólnego zarządzania lub środków dotyczących ustalania i przydziału uprawnień do połowów wdrożonych

zgodnie z takimi umowami lub pod auspicjami regionalnej organizacji ds. zarządzania rybołówstwem.

- 314) Pomoc w ramach niniejszej sekcji można przyznać wyłącznie w przypadku, gdy istnieje bezpośredni związek przyczynowy między niezależnymi zdarzeniami a utratą dochodu. Na przykład pomoc w ramach niniejszej sekcji może być uzasadniona, jeżeli z powodu tymczasowej niedostępności infrastruktury portowej nie można prowadzić działalności połowowej.
- 315) Pomoc w ramach niniejszej sekcji można także przyznać przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie rybołówstwa śródlądowego.
- 316) Państwa członkowskie muszą wykazać, że dysponują skutecznymi mechanizmami kontroli i egzekwowania w celu zagwarantowania przestrzegania warunków związanych ze wsparciem płynnościowym dla rybaków.
- 317) Koszty kwalifikowane to utrata dochodu w wyniku niezależnych zdarzeń.
- 318) Koszty kwalifikowalne należy obliczać na poziomie indywidualnego beneficjenta.
- 319) Utratę dochodów oblicza się przez odjęcie:
- a) iloczynu ilości produktów rybołówstwa wyprodukowanych w roku, w którym wystąpiły niezależne zdarzenia, oraz średniej ceny sprzedaży uzyskanej w tym roku,
- od
- b) iloczynu średniej rocznej ilości produktów rybołówstwa wyprodukowanych w okresie trzech lat przed wystąpieniem niezależnych zdarzeń, lub średniej z trzech lat opartej na okresie pięciu lat przed wystąpieniem niezależnych zdarzeń, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej, oraz uzyskanej średniej ceny sprzedaży.
- 320) Koszty kwalifikowalne mogą obejmować inne koszty poniesione przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem z powodu niezależnych zdarzeń i muszą zostać pomniejszone o wszelkie koszty nieponiesione z powodu niezależnych zdarzeń, które w przeciwnym razie zostałyby poniesione przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem.
- 321) Komisja może przyjąć inne metody obliczeń, pod warunkiem że jest przekonana, iż opierają się one na obiektywnych kryteriach i nie powodują nadmiernej rekompensaty w przypadku jakiegokolwiek przedsiębiorstwa będącego beneficjentem.
- 322) W przypadku gdy statek jest wykorzystywany w okresie niezależnych zdarzeń do celów innych niż rybołówstwo komercyjne, należy zadeklarować i odliczyć wszelkie dochody od pomocy przyznanej na mocy niniejszej sekcji.
- 323) Jeżeli MŚP założono mniej niż trzy lata przed datą niezależnych zdarzeń, odniesienie do okresu trzech lub pięciu lat w pkt (319) lit. b) należy rozumieć jako odnoszące się do ilości wyprodukowanej i sprzedanej przez przeciętne przedsiębiorstwo tej samej wielkości co wnioskodawca, tj. odpowiednio przez mikroprzedsiębiorstwo, małe lub średnie przedsiębiorstwo w sektorze krajowym lub regionalnym odczuwającym skutki niezależnych zdarzeń.
- 324) Wysokość pomocy i wszelkich innych płatności, w tym płatności w ramach polis ubezpieczeniowych, musi być ograniczona do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

CZEŚĆ III

KWESTIE PROCEDURALNE

1. Maksymalny czas trwania programów pomocy i ocena

- 325) Zgodnie z praktyką ustanowioną w poprzednich wytycznych, aby przyczynić się do zwiększenia przejrzystości i regularnego przeglądu wszystkich istniejących programów pomocy, Komisja zatwierdza jedynie programy pomocy o ograniczonym czasie trwania. Programy pomocy w zasadzie nie mogą być stosowane przez okres dłuższy niż siedem lat.
- 326) Aby zagwarantować, że zakłócenie konkurencji i wymiany handlowej będzie ograniczone, Komisja może także zażądać poddania programów pomocy, o których mowa w pkt (327), ocenie *ex post*. Oceny będą przeprowadzane w odniesieniu do programów pomocy, w przypadku których potencjalne zakłócenie konkurencji i wymiany handlowej jest szczególnie silne, tj. może wystąpić ryzyko poważnego ograniczenia lub zakłócenia konkurencji, jeśli wdrożenie nie zostanie w odpowiednim czasie poddane przeglądowi.
- 327) Przeprowadzenie oceny *ex post* może być konieczne w przypadku programów pomocy o dużym budżecie, programów zawierających nowatorskie elementy lub programów, w których przewidziano istotne zmiany rynkowe, technologiczne lub regulacyjne. W każdym razie ocena będzie wymagana w odniesieniu do programów, w przypadku których budżet na pomoc państwa lub zaksięgowane wydatki przekraczają 150 mln EUR w danym roku lub 750 mln EUR w całym okresie ich obowiązywania, tj. w łącznym okresie obowiązywania danego programu pomocy i wcześniejszego programu pomocy służącego realizacji podobnego celu i koncentrującego się na tym samym obszarze geograficznym, począwszy od 1 stycznia 2023 r. Biorąc pod uwagę cele oceny, a także w celu uniknięcia nakładania na państwa członkowskie nadmiernego obciążenia, przeprowadzenie oceny *ex post* jest wymagane wyłącznie w odniesieniu do programów pomocy, których łączny okres obowiązywania przekracza trzy lata, począwszy od 1 stycznia 2023 r.
- 328) Od wymogu przeprowadzenia oceny *ex post* można odstąpić w przypadku programów pomocy będących bezpośrednimi następcami wcześniejszego programu, który służył realizacji podobnego celu, obejmował ten sam obszar geograficzny i został poddany ocenie oraz w odniesieniu do którego przedstawiono ostateczne sprawozdanie z oceny zgodnie z planem oceny zatwierdzonym przez Komisję, niezawierające żadnych negatywnych ustaleń. W przypadku gdy ostateczne sprawozdanie z oceny danego programu pomocy okaże się niezgodne z zatwierdzonym planem oceny, program pomocy musi zostać zawieszony ze skutkiem natychmiastowym.
- 329) Celem oceny powinna być weryfikacja realizacji przyjętych założeń i spełnienia warunków leżących u podstaw zgodności programu pomocy z rynkiem wewnętrznym, w szczególności weryfikacja konieczności zastosowania środka pomocy i jego skuteczności w świetle jego uprzednio zdefiniowanych celów ogólnych i szczegółowych. W ocenie należy uwzględnić także wpływ danego programu pomocy na konkurencję i wymianę handlową.
- 330) W przypadku programów pomocy objętych wymogiem oceny zgodnie z pkt (327) państwa członkowskie muszą zgłosić projekt planu oceny, który będzie stanowił

integralną część przeprowadzanej przez Komisję oceny programu pomocy, w następujący sposób:

- a) razem z programem pomocy, jeżeli w jego budżecie kwota pomocy państwa przekracza 150 mln EUR w dowolnym roku lub 750 mln EUR w całym okresie jego realizacji;
 - b) w terminie 30 dni roboczych po dokonaniu istotnej zmiany skutkującej zwiększeniem budżetu programu pomocy do ponad 150 mln EUR w dowolnym roku lub do 750 mln EUR w całym okresie realizacji programu pomocy;
 - c) w terminie 30 dni roboczych po oficjalnym zaksięgowaniu wydatków w ramach programu pomocy przekraczających 150 mln EUR w którymkolwiek roku.
- 331) Projekt planu oceny musi być zgodny ze wspólnymi zasadami metodycznymi ustanowionymi przez Komisję⁷⁰. Państwa członkowskie muszą opublikować plan oceny zatwierdzony przez Komisję.
- 332) Ocenę *ex post* musi przeprowadzić ekspert, który jest niezależny od organu przyznającego pomoc, na podstawie planu oceny. W ramach każdej oceny należy sporządzić co najmniej jedno okresowe i jedno końcowe sprawozdanie z oceny. Państwa członkowskie zobowiązane są opublikować oba sprawozdania.
- 333) Końcowe sprawozdanie z oceny należy przekazać Komisji w odpowiednim terminie, najpóźniej na dziewięć miesięcy przed datą wygaśnięcia programu pomocy, tak by Komisja mogła ocenić ewentualne przedłużenie okresu jego obowiązywania. Termin ten może zostać skrócony w przypadku programów powodujących uruchomienie wymogu oceny w ciągu ostatnich dwóch lat ich wdrażania. Dokładny zakres i zasady każdej oceny zostaną określone w decyzji o zatwierdzeniu programu pomocy. W zgłoszeniu wszelkich późniejszych środków pomocy o podobnym celu należy opisać, w jaki sposób uwzględniono wyniki oceny.

2. Klauzula przeglądowa w odniesieniu do środków dotyczących szczegółowych zobowiązań

- 334) W przypadku szczegółowych zobowiązań podjętych przez przedsiębiorstwa będące beneficjentami środków objętych częścią I, rozdział 2, sekcja 2.3, należy przewidzieć klauzulę przeglądową w celu zapewnienia dostosowania tych zobowiązań w przypadku zmiany odpowiednich obowiązkowych norm, wymogów lub obowiązków, o których mowa w art. 38 i 39 rozporządzenia (UE) 2022/2473.
- 335) Jeżeli przedsiębiorstwo będące beneficjentem nie przyjmie lub nie wdroży dostosowań, o których mowa w pkt (334), zobowiązanie wygasa z chwilą jego odrzucenia, a kwotę pomocy należy obniżyć do kwoty pomocy odpowiadającej okresowi do wygaśnięcia tego zobowiązania.

⁷⁰ Dokument roboczy służb Komisji: Wspólne metody oceny pomocy państwa (28.5.2014, SWD(2014) 179 final).

3. Stosowanie wytycznych

- 336) Komisja będzie stosować niniejsze wytyczne od 1 kwietnia 2023 r.
- 337) Niniejsze wytyczne zastępują Wytyczne do analizy pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury⁷¹, przyjęte w 2015 r.
- 338) Komisja będzie stosować niniejsze wytyczne w odniesieniu do wszystkich zgłaszanych środków pomocy, względem których musi podjąć decyzję po 1 kwietnia 2023 r., nawet w przypadku gdy dana pomoc została zgłoszona przed tą datą.
- 339) Pomoc indywidualna przyznana w ramach zatwierdzonych programów pomocy i zgłoszona Komisji w związku z obowiązkiem indywidualnego zgłaszania takiej pomocy będzie jednak oceniana na podstawie wytycznych mających zastosowanie do zatwierdzonego programu pomocy będącego podstawą prawną tej indywidualnej pomocy.
- 340) Pomoc niezgodna z prawem będzie oceniana zgodnie z przepisami obowiązującymi w dniu przyznania pomocy. Pomoc indywidualna przyznana w ramach niezgodnego z prawem programu pomocy będzie oceniana na podstawie wytycznych mających zastosowanie do niezgodnego z prawem programu pomocy w czasie, w którym pomoc indywidualna została przyznana.

4. Propozycje dotyczące stosownych środków

- 341) Zgodnie z art. 108 ust. 1 TFUE Komisja proponuje, aby najpóźniej do 30 września 2023 r. państwa członkowskie wprowadziły zmiany w swoich istniejących programach pomocy w celu ich uzgodnienia z niniejszymi wytycznymi.
- 342) Państwa członkowskie zaprasza się do wyrażenia wyraźnej i bezwarunkowej zgody na zaproponowane właściwe środki w ciągu dwóch miesięcy od dnia publikacji niniejszych wytycznych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. W przypadku zatwierdzonych środków, które miały być finansowane w ramach pobreitowej rezerwy dostosowawczej⁷², państwa członkowskie mogą nadal przyznawać pomoc do 31 grudnia 2023 r. na podstawie przyjętych w 2015 r. wytycznych do analizy pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury w wersji obowiązującej w momencie przyjęcia decyzji Komisji, zgodnie z warunkami określonymi w odpowiednich decyzjach Komisji.
- 343) W przypadku braku odpowiedzi Komisja uzna, że dane państwo członkowskie nie wyraża zgody na zaproponowane środki.

⁷¹ Komunikat Komisji – Wytyczne do analizy pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz.U. C 217 z 2.7.2015, s. 1, zmienione Dz.U. C 422 z 22.11.2018, s. 1).

⁷² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1755 z dnia 6 października 2021 r. ustanawiające pobreitową rezerwę dostosowawczą (Dz.U. L 357 z 8.10.2021, s. 1).

5. Sprawozdawczość i monitorowanie

- 344) Zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2015/1589⁷³ i rozporządzeniem Komisji (WE) nr 794/2004⁷⁴ państwa członkowskie przedkładają Komisji sprawozdania roczne.
- 345) Roczne sprawozdanie musi także zawierać informacje meteorologiczne na temat rodzaju, daty wystąpienia, relatywnej skali i lokalizacji zjawisk określonych w części II rozdział 1, sekcje 1.1 i 1.2 oraz informacje na temat chorób zwierząt i zarażeń inwazyjnymi gatunkami obcymi określonych w części II rozdział 1 sekcja 1.3. Obowiązek sprawozdawczy określony w niniejszym punkcie dotyczy wyłącznie programów ramowych *ex ante*.
- 346) Ponadto roczne sprawozdanie musi również zawierać informacje o tymczasowym zaprzestaniu działalności połowowej określone w części II rozdział 3 sekcja 3.5.
- 347) Komisja zastrzega sobie prawo do zażądania w poszczególnych przypadkach dodatkowych informacji dotyczących istniejących programów pomocy, gdy informacje takie są jej niezbędne do wywiązania się z obowiązków na podstawie art. 108 ust. 1 TFUE.
- 348) Państwa członkowskie prowadzą szczegółową dokumentację dotyczącą wszystkich środków pomocy. Taka dokumentacja musi zawierać wszelkie informacje niezbędne do ustalenia, czy spełniono wszystkie warunki określone w niniejszych wytycznych, w tym dotyczące kosztów kwalifikowalnych i maksymalnej intensywności pomocy. Dokumentację należy przechowywać przez 10 lat od daty przyznania pomocy i na żądanie przekazać ją Komisji.

6. Przegląd wytycznych

- 349) Komisja może w dowolnym terminie zdecydować się na poddanie niniejszych wytycznych przeglądowi lub wprowadzić w nich zmiany w razie potrzeby ze względów związanych z polityką konkurencji lub w celu uwzględnienia innych polityk Unii, zobowiązań międzynarodowych, zmiany sytuacji na rynkach lub z jakiegokolwiek innego uzasadnionego powodu.



⁷³ Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 248 z 24.9.2015, s. 9).

⁷⁴ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1).

